

TENYÉSZTÉSI PROGRAM

**ANGOL ÉS AUSZTRÁL
PÁSZTORKUTYA KLUB EGYESÜLET
2013 évi módosítás**

TENYÉSZTÉSI PROGRAM

1. Angol és Ausztrál Pásztorkutya Klub Egyesület (továbbiakban AAPKK) .

Székhelye: 2083 Solymár , Pacsirta u.1.

Az egyesület létrejöttének célja hogy összefogja és koordinálja az egyesülethez tartozó kutyafajták magyarországi tenyésztőit, a populációt geno- és fenotípusában egyaránt fejlesztve, a munkaképességet, funkcionalitást szem előtt tartva, az állattartási és állatvédelmi jogszabályok maximális figyelembevételével, csökkentve ezáltal a regisztrálatlan egyedek számát.

Az egyesülethez tartozó fajtákat érintő egészségügyi problémák kiküszöbölésére nagy hangsúlyt fektet a vezetőség és tagság egyaránt, rokon fajtákról lévén szó a központilag nyilvántartott szűrővizsgálati eredményekkel és a gondosan ellenőrzött párosításokkal az egyesület hatékonyan kíván fellépni ezek eliminálása érdekében.

Az egyesület szakmai kiadványokat jelentet meg, ilyen a tradicionális Angol és Ausztrál Pásztorkutyák Évkönyve és lebonyolítja a három évente Magyarországon megrendezésre kerülő „Közép-Európa Kupa- angol pásztorkutya fajták speciál kiállítása” rendezvényt ill.évente speciál kiállítást rendez anyaországbeli specialista bírók részvételével. Évente több alkalommal terelő munkaversenyeket és a munkavizsgára kötelezett border collie és ausztrál kelpie részére munkavizsgát szervez. Évente legalább egy alkalommal un.”karakter tesztet” szervez, ahol a kutyák idegrendszerének stabilitását vizsgálják az erre a célra kifejlesztett teszt segítségével.

Az egyesülethez tartozó kutyafajták csoportja célszerűen lett megválasztva (rokon fajták, azonos munkavégzés), így a népszerűbb fajták mellett a kis populációjú fajták magas színvonalú képviselője is megoldott. A tenyésztőik rendelkezésére áll az egyesület adatbázisa ill. az egyesület által rendezett munka és képességvizsgák, csoportos egészségügyi szűrővizsgálatok A border collie és az ausztrál kelpie számára azonos „Terelő munkavizsgát” követel meg az anyaország és a nemzetközi kinológiai szervezet is. E két fajta vizsgára történő felkészítéséhez rendszeresen terelő munkaversenyeket kell rendezni, mely során a többi fajta számára is lehetőség nyílik, hogy az eredeti munkában kipróbálják, fejlesszék a kutyák munkaképességét.

Az AAPKK 2011. május 24-én alakult. Alapszabályának általános rendelkezéseiben elfogadja az FCI (Fédération Cynologique Internationale) által elismert mindenkori fajta standardeket. Csatlakozhat bel – és külföldi kynológiai szervezetekhez. [Az Egyesület 2013. szeptember 13 óta elismert tenyésztőszervezetként működik. Célja hogy a 98/2013/X.24/VM. rendeletnek megfeleljen, az abban foglalt kötelezettségeket teljesítse. A fenti rendelet előírásait magára nézve kötelezőnek tartja.](#)

2. Az egyesület rendelkezésére áll számítógép, telefonvonal, fax , üzenetrögzítő, internet hozzáférhetőség, mikrochip leolvasó továbbá minden olyan szükséges hardver és szoftver, mely lehetővé teszi az egyedek nyilvántartását, a törzskönyvi regisztráció elvégzését és az egészségügyi vizsgálatok, valamint a munkateljesítmények eredményeinek gyűjtését.

3. Az egyesület asszisztenst alkalmaz szükség szerint. Feladatköre a Szervezeti és Működési Szabályzatban található.

Az Egyesület egyes technikai jellegű részfeladatok ellátásával, a felelősség megtartásával, külön szerződésben mást is megbízhat.

4. Tenyésztésvezető: Szalczinger József

Feladata az Egyesület Tenyésztési Szabályzatának szigorú, következetes betartatása. Kapcsolattartás a tenyésztési hatósággal és a tenyésztési felügyelővel, rendszeres tájékoztatás az egyesület vezetése felé.

SZAKMAI ÖNÉLETRAJZ

Név: Szalczinger József

Végzettség:

Pannon Agrártudományi Egyetem Állattenyésztési Kar, Kaposvár - Állattenyésztő mérnök

Diplomadolgozat címe:

A collie tenyésztés története Magyarországon és a fajtára jellemző rendellenességek

Budapesti Corvinus Egyetem – Vidékfejlesztési Szakmérnök

Az AAPKK egyesülethez a következő kutyafajták tartoznak:

- collie hosszúszőrű (rough)
- collie rövidszőrű (smooth)
- shetland sheepdog (sheltie)
- border collie
- bearded collie
- welsh corgi cardigan
- welsh corgi pembroke
- ausztrál juhászkutya
- ausztrál cattle dog
- ausztrál kelpie

AZ ANGOL ÉS AUSZTRÁL PÁSZTORKUTYÁKNÁL ELŐFORDULÓ ÖRÖKLETES RENDELLENESÉGEK

Szembetegségek

Collie szem anomália (Collie eye anomaly, CEA)

A collie szembetegséget röviden a szakirodalom „CEA“ ként említi, és egy veleszületett szembetegséget jelent, amely nem csak a collie (skót juhász) fajtában fordul elő hanem az összes angol és ausztrál pásztorkutya fajtában egyaránt. A szem fejlődésének olyan zavara, amely esetén az ideghártya, az érhártya, a látóideg és az ínhártya károsodik. A károsodás mértéke rendkívül sokféle lehet, az enyhétől az vaksághoz vezető súlyosságig, és rendszerint mindkét szemet érinti. A nőstény és kan kutyák között hasonló arányban fordulhat elő, és nem befolyásolja a betegség megjelenését az sem, hogy milyen színű az állat. A szembetegség előfordulása rendkívül elterjedt a collie hosszú szőrű és a kevésbé ismert rövid szőrű változataiban is, illetve a Shetlandi juhászkutyában. Az első felmérések az Egyesült Államokban történtek, ahol egy 1969 es felmérés szerint 75-97 % -os érintettség volt igazolható. Azóta természetesen számos vizsgálatot végeztek, és az egyre elterjedtebb szemészeti szűrővizsgálatok eredményeképpen, a betegség előfordulása csökkent, de így is nagyon magas. Angliában, Svédországban és Norvégiában készült felmérések is lényegében 50%-os érintettségről számolnak be, de a valós helyzet vélhetően ennél is rosszabb.

Az öröklésmenetére úgynevezett autoszómális recesszív öröklésmenet jellemző, amely azt jelenti, hogy két egészséges szemű, de úgynevezett „hordozó“ kutya utódai között is születhet e betegségben szenvedő állat, ennek az esélye, ha mindkét szülő hordozza a betegségért felelős gént 25 %. Csak genetikai vizsgálattal igazolt, nem hordozó és mentes minősítésű szűrővizsgálattal rendelkező kutya utódai között várható 100% -ban egészséges szemű kölyök.

Nagyon fontos hangsúlyozni, hogy a szemészeti tünetek különböző súlyosságúak lehetnek. A betegség ugyan mind a két szemet érinti, de nem azonos fokban. Körülbelül 10% az esélye egy igazolt „CEA“ szembeteg kutyának a részleges vagy teljes retina leválásra, amely vaksághoz vezet. Ez az arány relatív nagy, de annak a jelentősége még nagyobb, hogy ezen állatok biztosan tovább örökítik a betegséget.

Míg szürkehályog vagy glaukóma (zöldhályog) esetén kifejezett jeleket lát a kutya tulajdonosa, CEA esetén külsőleg rendszerint ezek nem láthatóak, a betegség tüneteként gyakran már csak a látóképesség romlása vagy a teljes vakság észlelhető. Időben elvégzett szemvizsgálattal e szembetegség tünetei diagnosztizálhatók. A szemfenék (fundus) vizsgálatával látható jelei vannak e betegség megjelenésének.

Két fő módszerrel lehet e betegséget vizsgálni: szemfenék vizsgálattal és genetikai vizsgálattal.

A szemfenék vizsgálat során a kutyának egy rövid hatású, körülbelül 2-3 óráig tartó pupillatágító szemcseppet adnak, amely az állat tájékozódását nem befolyásolja. A szemfenék vizsgálat egy úgynevezett oftalmoszkóppal történik, amelynek különböző fajtái vannak,

jelenleg technikailag a legkönnyebb és legpontosabb vizsgálati eljárás a digitális funduskamerákkal történik, amely a retinának viszonylag nagy részét teszi egyszerre láthatóvá a vizsgáló számára, és akár 30-40 képet is készítve, majd azokat akár utólag értékelve, az archiválást is lehetővé teszi.

A betegség 4 fő klinikai tünete :

- chorioretinális diszplázia
- papilla coloboma
- retinaválás
- intraokuláris vérzés

A másik lehetőség a betegség diagnosztizálására a vérből végzett genetikai vizsgálat, amely nemcsak azt hivatott vizsgálni, hogy a kutya szeme egészséges vagy sem, hanem azt is hogy a betegségért felelős gént hordozza-e az egyed.

A CEA klinikai módon történő szűrésénél alapvető szempont, hogy a szemfenék vizsgálat időben megtörténjen, amely ideális esetben 5-8 hetes kor között van mivel a szemfenék végleges képe 3 hónapos korban alakul ki. Ezután az ideghártya fokozatosan kialakuló pigmentállománya „elfedheti“ az érhártyán lévő egészen diszkrét, korai jeleit e szembetegségnek.

Mivel a betegség nem gyógykezelhető, az egyetlen módszer a tudatos tenyésztési program, amivel csökkenteni lehet a beteg egyedek számát.

Progresszív Retina Atrófia (PRA)

A PRA a szem ideghártyájának (retinájának) degeneratív, autoszomális recesszív módon öröklődő betegsége, amely vaksághoz vezet. A veleszületett szembetegségek közé tartozik: 1911 ben Gordon szetterekben figyelték meg először ezt a kórképet. Azóta több mint ötven kutyafajtában vált részleteiben is ismertté e betegség, annak fejlődésmenete és fajtabeli tulajdonságai. Ez utóbbit azért fontos hangsúlyozni, mert az egyes kutyafajtákban fajtára jellemző módon és korban jelentkeznek az első tünetek, illetve a betegség lefolyása is különböző.

A betegség felosztása, a jelenlegi megközelítésben más módon történik: főképpen az ideghártyát alkotó úgynevezett fotoreceptorok elváltozása alapján. A PRA ahogyan a nevében is benne van az ideghártyát alkotó csapok és pálcikák, az úgynevezett fotoreceptorok atrófiája, azaz sorvadása, amely kifejezés azonban nem teljesen pontos, inkább degenerációt helyes használni. Összefoglalva tehát ezen fotoreceptorok vagy nem fejlődnek megfelelően (ezt nevezzük diszpláziának), vagy normális fejlődést követően degenerálódnak.

E kétféle „hibás működés“ határozza meg, hogy mely életszakaszban alakulnak ki a betegségre jellemző tünetek, azaz mikor veszi észre a tulajdonos, hogy a kutya nem lát jól.

A kutyák látóképességét a mindennapokban nehéz megítélni, főleg a kutya tartási helyén, ahol biztonsággal és a megszokott környezetében mozog. Tudjuk, hogy a kutyák szaglása és hallása mennyire kifinomult, és enyhe látáskárosodást nehezen vesz észre a tulajdonos. Gyakran az első feltűnő jel lehet, ha tágabb a kutya pupillája, és „fényesebb“ a szeme. Ez

azért van mert a PRA szembetegségnél, a szem ideghártyájának a pigmentált része, amit latinul tapetum lucidumnak, vagy tapetumos fundusnak hívunk hyperreflektív lesz, egyszerűen fogalmazva jobban csillog, fényesebb. A tapetum lucidum kifejezés latinul fénylő kárpitot jelent, innen kapta a retina ezen része a nevét. Szintén feltűnhet a tulajdonosnak, hogy félhomályban a kutya rosszabbul tájékozódik, nappal jól lát, de estefelé már bizonytalanul közlekedik, főleg a nem megszokott környezetben. A súlyos látásromlást már egyértelműen észreveszi a tulajdonos, a betegség előrehaladott stádiumában teljes vakság jelentkezik sajnos mindkét szemem.

Egyéb objektívebb tünetek felismerése és a betegség diagnosztizálása már állatorvosi feladat. A PRA betegséget többféleképpen lehet vizsgálni. Szemfenékvizsgálattal jellegzetes tünetei vannak e betegségnek, az ideghártya erei elvékonyodnak, súlyosabb esetben teljesen eltűnnek, a korábban említett tapetum lucidum területe hyperreflektív, azaz fényesebb, és a látóideg degenerációja látható. A szemfenék vagy fundusvizsgálattal tehát magát a betegséget állapítjuk meg. Ha azzal a céllal történik a vizsgálat, hogy megtudjuk, hordozza-e a PRA kialakulásáért felelős gént az egyed, genetikai vizsgálatot szükséges végezni, amely már Magyarországon is elérhető.

Egy fiatalon tenyésztésbe vett kutya szemfenék vizsgálata alapján lehet, hogy mentes minősítést kap, de ezzel a vizsgálattal az aktuális állapotot látjuk, lehetséges, hogy terhelt a kutya, csak még nem láthatók a szemfenék vizsgálattal erre utaló jelek, de az is lehet, hogy csak a betegség kialakulásáért felelős gént hordozza, tehát ő maga nem lesz beteg, de utódai között előfordulhat a PRA (természetesen akkor ha a másik szülő szintén hordozó). Érdeemes megemlíteni a szürkehályog és a PRA együttes előfordulását. Ma még vitatott, hogy két teljesen külön fejlődő szembetegségről van-e szó. Egyes kutyafajtákban gyakrabban jelentkezik a betegség viszonylag későbbi szakaszában szürkehályog, amely önmagában teljes vaksághoz vezethet. Nagyon fontos a pontos diagnózis felállítása, azokban az esetekben ahol PRA és szürkehályog is jelen van, mivel ha előzetes retinavizsgálat nélkül történik a szürkehályog műtét, a kutya az operáció után sem fog látni. Nehezíti a helyzetet, hogy a retina vizsgálata cataracta (szürkehályog) esetén szemfenék vizsgáló lámpával, vagy kamerával nem lehetséges, hiszen a teljesen homályos szemlencsétől nem lehet látni az ideghártyát. Ez esetben egyéb vizsgálati módszerek például szemészeti ultrahangvizsgálat, illetve ERG vizsgálat alkalmazása javasolt.

Sajnos a fentiekből adódóan genetikailag determinált betegségről lévén szó, nem lehetséges megakadályozni a betegség kifejlődését ha a kutya hordozza a PRA kialakulásáért felelős gént úgynevezett homozigóta (aa) formában. Gyógyítani tehát a már kialakult betegséget a jelenlegi ismereteink szerint nem lehet. Egyes vizsgálatok alapján a tünetek súlyosbodása és a betegség lefolyása lassítható antioxidáns táplálék kiegészítők adásával.

HSF4

A szürkehályog a kutyák esetében az egyik leggyakoribb szemrendellenesség. A betegség kialakulásának jól látható tünete a -normál esetben tiszta - szemlencse csökkent átlátszósága. A öröklött szürkehályog kialakulásának oka poligénikus, de bizonyított, hogy a legnagyobb hatása a HSF4 jelű mutáns génnek van. (Megjegyzendő, hogy nem minden szürkehályog öröklött, szürkehályogot okozhat az idős kor és sérülés is.) Ausztrál juhászkutyákban az örökletes szürkehályogot okozó génmutáció más fajtákkal (pl. miniatűr bullterrier) ellentétben nem egyszerű domináns, hanem domináns hiányos penetranciával, ami azt jelenti, hogy nem minden mutáns génnel rendelkező kutyánál alakul ki klinikailag kimutatható szürkehályog, így a HSF4 jelű génmutáció az örökletes szürkehályog kialakulásának

kockázati (hajlamosító) tényezőjeként tekinthető. Átfogó klinikai vizsgálatok alapján, azoknál a kutyáknál, melyeknél kimutatható a mutáns gén jelenléte, 12-szer nagyobb valószínűséggel alakul ki a szürkehályog az életük során, mint a mutáns génnel nem rendelkezők esetében.

Ausztrál juhászkutyáknál (a többi fajtánál 8-10 éves korban megjelenő öregkori szürkehályoggal ellentétben) a betegség klinikai tünetei már igen fiatal korban, 6 hónapos - 1 éves életkor között megjelennek.

Heterozigóta hordozók (csak egy mutáns génnel rendelkeznek) esetében túlnyomórészt hátsó poláris subcapsularis hályog (PPSC) alakul ki. Ez a forma nem feltétlenül rontja az állatok látását, azonban a homozigóta formában érintett kutyák esetében súlyosabb kórkép alakul ki, amely a teljes vakságig vezethet.

A hibás gén jelenléte genetikai szűrővizsgálattal állapítható meg, melynek eredménye a következő lehet:

Mentes/free: két egészséges alléllal rendelkezik a vizsgált egyed, így nem betegszik meg és nem is örökítheti a betegséget.

Hordozó/carrier: egy egészséges és egy betegség alléllal rendelkezik. A hordozó is mutathat klinikai tüneteket! Egészséges (mentes) egyeddel párosítva utódaik 50%-a hordozó, 50%-a egészséges lesz.

Érintett/affected: két mutáns alléllal rendelkezik. Ha tenyésztésbe vonják, mentes egyeddel párosítva is minden utód megkapja a betegséget okozó allélt. Érintett is megbetegszik.

A HSF4 gén autoszomális, domináns módon öröklődik. Ez azt jelenti, hogy az egyed lehet a mutációtól mentes(homozigóta normál), hordozó/carrier (heterozigóta érintett) és érintett/affected (homozigóta érintett). Mint a hordozóknál, mint pedig a 2 hibás alléllal rendelkező egyedeknél megjelenhetnek a betegség tünetei.

Mozgásszervek betegségei

Csípőízületi diszplázia (Hip dysplasia, HD)

Jelentőségét tekintve a legfontosabb mozgatószervi megbetegedés. Schnelle svéd állatorvos írta le először, 1935-ben. A csípőízület három tengely körül mozgó gömbízület. Az ízületi vápából (acetabulum) és a combcsont (femur) ízületi fejéből (caput ossis femoralis) áll. Az ízületi vápa és az ízületi fej egymáshoz szorosan, csapágygolyó szerűen illeszkedik és a szalagokkal ill.az ízületi tokkal együtt funkcionális egészet képez. A fejet a vápa mélyével összekötő szalag rövid és erős, az ízületi tok feszes. Ezzel szemben a diszpláziás csípőízület laza, aminek az ízületet rögzítő szalagok ellazulása, a vápa sekélysege és /vagy a túl kicsi combcsontfej lehet az oka.

Az ilyen ízületben a vápa és a fej között a normálnál nagyobb mozgás lehetséges, az ízületre ható nyomási viszonyok megváltoznak, ami fájdalom, mozgászavar és súlyos röntgenológiai elváltozások kialakulását idézi elő. Az ízületi porc megkopik, ennek következtében az ízületi tok és a csontszövet területén gyulladás jön létre. Az ízület deformálódik, a vápa ellaposodik és a combcsontfej ellaposodva gombaszerűvé válik. Az ízületi tok tapadásánál (a vápa szélén és a combnyakon) a tok rendellenes feszülése miatt csontfelrakódások jelennek meg, melyek korlátozzák az ízület mozgását és erős fájdalmat okozhatnak. A legsúlyosabb esetekben az ellapult, deformálódott vápa a csontfelrakódásoktól eltorzult combcsontfejet már alig foglalja

magába, sőt az véglegesen kificamodhat a vápából. A tulajdonos azt észleli hogy kutyája nem szívesen mozog és feltűnő a hátsó végtagok egyikének-vagy mindkettőnek a csökkent teherbírása. Ez főként felálláskor, lépcsómászáskor és ugráskor mutatkozik meg, de súlyosabb esetekben a normális napi mozgás is fájdalmat okoz az állatnak. A bántalom nem veleszületett jellegű, de mégis örökletes háttérrel rendelkezik. A legtöbb kutató a betegséget multifaktoriális öröklésmenetűnek tartja. A gyógykezelés a klinikai tünetek mérséklésére és az izületi funkció megőrzésére irányul.

Az immunrendszer betegségei

Örökletes neutropénia (Trapped neutrophil syndrome- TNS)

A TNS a border collie-ban kimutatott öröklött, halált okozó immunrendellenesség. A betegséget állatorvosok, Frazen Allen és Boyd Jones ismerték fel Új-Zélandon, Judy Vos (Clan Abby Kennel) segítségével. Habár létezését már régóta sejtették, a tudósok csak nemrég értették meg a működését, hogy milyen hatása van és az öröklődését. A kutatás nagy részét doktor Alan Wilton és kutatócsoportja végezte a New South Wales-i egyetemen Ausztráliában.

A fehérvéresejtek a neutrofilekből képződnek, amelyek a csontvelőben termelődnek, és az egészséges állatoknál a véráramba jutva a fertőzések ellen védenek. A TNS-beteg állatoknál a neutrofilek nem jutnak ki a csontvelőből, így az állat immunrendszere nem tud megfelelően védekezni a fertőzésekkel szemben.

A tünetek nagyon sokfélék lehetnek attól függően, a kölyköt milyen fertőzések érik, éppen ezért volt nehéz felismerni ezt a rendellenességet korábban. Még manapság is csak nagyon kevés állatorvos van tisztában Nagy-Britanniában a betegséggel. A tünetek már kéthetes kortól megjelennek. A beteg kölykök általában kisebbek, mint alomtestvéreik, lassabban is nőnek, és gyakran a pofácskájuk beesett és a szőrzetük is fénytelen, rossz állapotú. Egyéb tünetek lehetnek a hányás és hasmenés, magas láz, megduzzadt és fájó ízületek és sántaság. A legtöbb kölyök már a tenyésztőnél mutatja a tüneteket, és 4 hónapos kora előtt elpusztul vagy el kell altatni. A legtovább élő TNS-s beteg 2 éves és 8 hónapos volt.

A tünetek megjelenése gyakran egybeesik az első oltással, mivel általában ez a kölykök immunrendszerét érő első támadás. Az élő oltóanyaggal történő oltásnak az a célja, hogy „utánozzon” bizonyos fertőzéseket, ezzel a kölyök immunrendszere elkezdjen antitesteket termelni, hogy a fertőzésekkel később meg tudjon birkózni. A TNS-beteg kölyöknél persze nem így történik, és a kiskutyánál kialakul a betegség. Ezért is fontos, hogy ha egy kölyöknél úgy véljük, TNS-es, semmilyen formában ne kapjon oltást. Egészen mostanáig a betegség megállapítása nehézkes volt, és bonyolult technikákra volt szükség hozzá. Ha a kölyök mutatta a fent leírt tüneteket, a vérért megvizsgálták, és az alacsony neutrofilszám TNS-t jelenthetett, de nem biztosan, hiszen más tényezők, mint például vírusos vagy bakteriális fertőzések szintén okozhatják. A csontvelő-biopszia a legjobb módja a betegség felismerésének, mivel ha a neutrofilszám a csontvelőben magasabb, mint a vérben, kijelenthető, hogy ezek csapdában vannak, ezért is nevezik trapped neutropil syndrome-nak (nagyjából: csapdába esett neutrofilok tünetegyüttese – a fordító). Nemrég doktor Wilton és csapata az UNSW-n bejelentett egy kromozómatesztet a betegségre, a teszt képes kimutatni azt a kromozómát, amelyen a TNS van a beteg és hordozó állatoknál, így ma már lehetséges a diagnózis felállítása fájdalommentes csontvelő-biopszia nélkül is.

A kutatók bizonyították, hogy a betegség öröklődésének módja recesszív, vagyis mindkét szülőnek hordoznia kell a gént, hogy beteg kölyök szülessen. Jelenleg a markerteszt csak a gyanús esetekben és csak bizonyítottan beteg vagy hordozó állatok közeli rokonainál alkalmazható. A kutatás célja kifejleszteni egy DNS-tesztet, amely minden border collie-nál használható, így az összes tenyészvonal tesztelhető lesz, és ki tudjuk szelektálni a betegséget a génállományból.

Egyéb szerveket érintő fontosabb örökletes megbetegedések

CL (Neuronal Ceroid Lipofuscinosis)

Border collie fajtában előforduló, recesszíven öröklődő betegség. Az ausztrál vonalakban a kutyák 3%-át érinti és 1000-ból 1 fedeztetés eredményez beteg utódokat.

A CL lysosoma tárolási rendellenesség, a lysosoma tároló testek felhalmozódása történik a beteg állat szöveteiben. Progresszív idegelfajulást okoz az állat agyának és szemének celláiban, és ez által korai elhalálózást okoz. A beteg egyedek születéskor egészségesnek tűnnek, de 1-2 éves korban mutatni kezdik a betegség tüneteit.

Tünetek: motoros reflexek romlanak, izommozgások koordinátlanok lesznek, viselkedési problémák jelennek meg. A beteg kutyák átlagosan 26-28 hónapos korig élnek. A betegségre gyógymód sajnos még nem ismert.

MDR 1 defekt

A tenyésztők már évekkel ezelőtt felfedezték hogy bizonyos gyógyszer hatóanyagokra, mint pl. az Ivermectin és származékai, a collie-k érzékenyebben reagálnak mint más fajták. Az okokat kutatva számos országban vizsgálatok indultak. 2003 óta 10 európai ország 30 különböző fajtáját vizsgálták meg. Ivermectin esetében brit pásztorkutyáknál már 100-150 mcg/testsúlykg dózisonál fellépnek különböző neurotoxikus szimptomák, mint mozgás- és koordinációs zavarok, reszketés, túlzott nyálzás, elesettség stb. Ha szájon át történt a gyógyszerelés, akkor 200 mcg/kg dózisonál eszméletvesztéses állapot, sőt, halál állhat be. Más fajtáknál ugyanezen dózis semmiféle klinikai tünetet nem produkál.

A gén neve egyébként a "multidrog rezisztencia" után lett mdr. Az ezek által kódolt fehérjék a sejtek külső membránjában ülő transzporterek. Szerepük nagyon fontos az agy kapillárisaiban, alkotóelemei az ún. vér-agy gátnak (blood-brain barrier), ami lényegében azt szabályozza, milyen anyagok és milyen mennyiségben juthatnak be a vérből az agyba. A kapilláris belső falát alkotó sejtekben az mdr1-fehérjék felismerik a sejtbe betolakodó idegen anyagot (pl. Ivermectint) és visszaküldik a vérbe: ezzel védik az agyat a potenciálisan veszélyes anyagok felhalmozódásától.

Az mdr1-fehérjék megtalálhatóak többek között a placentában is, ahol az anyából a magzatba való transzportot szabályozzák.

A szenzitív egyedekben az mdr1 génből "kiesik" egy darab, és ez nem csupán néhány hiányzó aminosavhoz vezet a fehérjében, hanem eltolódik a génről a fehérjére való fordítás fázisa és ezért teljesen más aminosavak épülnek be. Következmény: a fehérje funkcióképtelen.

Ez szenzitíváshoz vezet, ha az apától és anyától is ezt a hibát örökölte az egyed. A heterozigótáknál a hibás mellett termelődnek normális fehérjék is.

Az mdr1 +/- kutyáknál, humán kutatásokra alapozva többen feltételezik, hogy ez a génhiba kapcsolatban lehet krónikus gyulladással járó bélbetegségek kialakulásával ill. befolyásolhatja a szteroidhormonok (nemi hormonok és egyes anyagcserehormonok, pl. víz-só háztartás) felszabadulását és szervezetben való megoszlását is.

A következő vagyületekről már kiderült hogy problémát okoznak az érzékeny egyedeknél, a nem vénköteles hasfogóktól (pl Imodium) kezdve az élősködők elleni vagy kemoterápiás szerekig. Feltehető hogy a lista bővílni fog.

A következő gyógyszerek bizonyultak az MDR1 mutációval rendelkező kutyákra veszélyesnek:

Szer:	Felhasználás:
Abamectin, Ivermectin	paraziták ellen (szívférgesség, fülatka, rovarirtók)
Acepromazin	nyugtató
Loperamid (Imodium)	hasmenés ellen
Doxorubicin	daganatos megbetegedések esetén
Vincristin	daganatos megbetegedések esetén
Cyclosporin (pl. Neoral)	daganatos megbetegedések esetén
Digoxin (pl. Lanoxin)	szív (pangásos szívelégtelenség)
Butorphanol (Stadol)	altatás, fájdalomcsillapító

Veszélyesek lehetnek még:

Ezek a szerek problémát okozhatnak a mutáns génnel rendelkező kutyáknál.

Biokémiai kutatások kimutatták, hogy ez a gén akár több mint 50 szer hatását befolyásolhatja

Szer:	Felhasználás:
Ondasetron (Zofran)	hányás ellen
Domperidon	hányás ellen
Paclitaxel	daganatos megbetegedések esetén
Mitoxantron	daganatos megbetegedések esetén
Etoposid (VePesid)	daganatos megbetegedések esetén sugárterápia mellett, műtét, kissejtes tüdőrák és néhány leukémia típus esetén
Rifampicin	baktériumok ellen, TBC, torokban, orrban hordozott meningitis esetén

Quinidin	szív (több szívritmus-rendellenesség ellen)
Morfin	fájdalomcsillapító

A génhiba genetikai vizsgálattal diagnosztizálható.

Ezen ismeretek birtokában a tenyésztők most már szeretnék figyelembe venni tenyésztési tervükben ezt a defektet, és az mdr -/- os kutyáikhoz olyan partnereket keresnek, melyekkel az utódok túlérzékenysége kiküszöbölhető, mivel a hibás gént homozigóta formában hordozó (az mdr1 -/-os) kutyák azok, akikre ezen vegyületek toxikusak lehetnek, és az mdr 1 +/- - os egyedek nem mutatnak érzékenységet.

Érintett fajták:

- collie hosszú és rövid szőrű,
- shetland sheepdog,
- border collie
- ausztrál juhászkutya
- lényegesen kisebb előfordulási arányban érintett a többi angol pásztorkutya fajta is .

DM (Degeneratív myelopathia)

A betegség által leggyakrabban sújtott fajta a német juhászkutya, de más fajtatiszta ebekben, így angol és ausztrál pásztorkutyákban is leírták. Egy 2009-es tanulmány például részletesen foglalkozik a welsh corgi-ban előforduló megbetegedéssel.

Öt éves kor alatt nem jelentkezik a betegség klinikai tünetekkel, leggyakrabban ennél idősebb kutyákban, 8-10 éves korban okoz problémát.

Tünetek: a hátulsó testfél gyengesége, kezdetekben csupán helyzetérzékelési zavarok, ataxia jelentkeznek, később a hátulsó testfél egyre súlyosabb gyengülése következik be, majd kialakul a teljes járásképtelenség. A fenti tüneteket leszámítva az állat egyébként egészséges, a mellső lábak érintettsége nem jellemző. Kezdetekben a tulajdonosnak feltűnhet, hogy kedvence a hátulsó lábvégeit nem emeli teljesen, azokat néha a talajon húzza. Gyakran a tünetek nem szimmetrikusak a két hátulsó végtagon. A kór előrehaladtával a hátulsó végtag izmainak sorvadása figyelhető meg. Vizelet és bélsárürítési probléma szórványosan előfordulhat a betegség késői szakaszában.

A beteg állapota fokozatosan romlik, a megjelenésétől számítva átlagban 6-12 hónap múlva kialakul a teljes járásképtelenség.

A genetikai teszt megjelenéséig a diagnózis felállítása igen bonyolult és költséges volt (nagyon alapos neurológiai és ortopédiai vizsgálat, radiológia, gerincvelő folyadék analízis, gerincvelő festés (myelographia), ill.elektrodiagnosztikai tesztek, CT, vagy MRI képalkotó eljárások).

A kórjóslat nagyon kedvezőtlen, a gyógyszeres terápia csupán késlelteti az érintett ebek állapotának romlását.

Mivel a betegség nem gyógyítható és folyamatosan romló tendenciát mutat, a végstádiumban az állatok szenvedéstől történő megváltása az egyedüli megoldás.

Mindezeket figyelembe véve indokolt a genetikai szűrővizsgálatok bevezetése, különös tekintettel arra, hogy a betegség autoszomális recesszív módon öröklődik.

TENYÉSZTÉSI SZABÁLYZAT - A TENYÉSZTÉSBEVÉTEL SZABÁLYAI

**A tenyésztési szabályzatot az Egyesület közgyűlése 2013. november 23-án
jóváhagyta.**

Tenyésztésbevétel feltételei:

Az Egyesület tagjai magukra nézve kötelező érvényűnek fogadják el az Egyesület tenyésztési szabályzatát.

Tenyésztetni csak olyan, származási lappal rendelkező kutyákkal lehet, amelyek az FCI standardben meghatározott megfelelő küllemmel és temperamentummal rendelkeznek, funkcionálisan egészségesek és örökletes betegségektől mentesek, valamint regisztrálva vannak az elismert törzskönyvben vagy függelékben. Továbbá teljesítik jelen szabályzat követelményeit.

Az egyesület elfogadja a korábbi tenyésztőszervezet, az Európai Gazdasági Térség szerződő államainak elfogadott szervezetei, illetve nemzetközi szervezet által jóváhagyott törzskönyveket, származási igazolásokat, teljesítményvizsgálatokat és nemzetközi címeket, továbbá a 98/2013(X.24.)VM sz. rendelet hatálybalépését megelőzően szerzett nemzetközi bírói minősítéseket. Azok az egyedek, akik rendelkeznek származási lappal, de azt a nemzetközi kinológiai szervezet nem ismeri el, külön szabályozás alapján kerülhetnek az Egyesület regisztrációjába.

Egy kutya akkor mentes az örökletes betegségektől, ha egészségesen örökíti a fajta jellemzőit, típusát és tipikus temperamentumát anélkül, hogy bármilyen lényeges örökletes hiányosságot mutatna, amely gyengítené az utódok funkcionális egészségét. A tenyésztés során mellőzni kell minden olyan jellegű túlzást, amely a kutyák funkcionális egészségének károsodását

okozhatja.

Csak funkcionálisan egészséges kutyák tenyészthetők. A tenyésztő felelősséggel tartozik azért, hogy az általa tenyésztésbe vont kutya a viselkedési és a testi adottságainál fogva alkalmas a tenyésztésbe vételre. Nem lehet kutyát tenyészteni a fajta standardjében felsorolt kizárásra okot adó hibákkal, valamint rejtettherjűséggel (kryptorhizmus), félherjűséggel (monorhizmus), illetve örökletes, vagy az életvitelt lehetetlenné tevő betegségekkel.

A tenyésztésbe állítás javasolt alsó korhatára kistestű fajtáknál 14 hónap, egyéb fajták esetében 18 hónap.

Csak az állatvédelmi törvény követelményeinek betartásával szabad kutyát tenyészteni.

A tenyésztőnek jó körülményeket kell biztosítania a tenyészegyedek részére, ami megfelel fizikai és lelki igényeiknek és az utódok fejlődésének, szocializálódásának. Ehhez alapvető feltétel a higiéniai követelmények betartása, a fajta igényeinek megfelelő, gondos ápolás, elegendő mozgás biztosítása és emberi odafigyelés, foglalkozás, az emberhez való jó kapcsolat kialakítása.

Az Egyesülethez tartozó fajták tarthatók lakásban, kertben és kennelben egyaránt, a megfelelő napi mozgásigény és foglalkozás biztosításával és az állatvédelmi törvényben szabályozott szükséges terület ajánlásával. A kertben és kennelben tartott kutyáknak biztosítani kell száraz, fedett helyet, kutyaházat.

A kölykök születéséhez és felneveléséhez ajánlott a lakásban, vagy az erre kialakított, megfelelően tisztántartható, fűthető melléképületben elkülöníteni egy olyan helyet, ahol a anyakutya és a kölykök nyugalma biztosított és ahol legalább 3 hetes korukig tarthatók. Ezt követően az évszaknak megfelelő, fedett, száraz helyet kell részükre biztosítani, ahol megfelelő mozgástér áll rendelkezésre és megoldható a kölykök elkülönítése is a többi felnőtt kutyától.

Amennyiben az importált eb a származási országában nem lett ellátva mikrochippel, úgy ezt utólagosan pótolni kell. Az országban ideiglenesen tenyésztési/kiállítási céllal tartózkodó kutyák azonosítása szintén kötelező. Import kutyák csak honosított törzskönyvvel szerepelhetnek, az országban ideiglenesen tenyésztési céllal tartózkodó kutyák esetében érvényes tartási szerződés szükséges.

A vemhesen importált szukáknak a kölykezést követő legközelebbi alkalommal kell megszerezni az utólagos tenyésztési engedélyt. Addig a kölykök csak regisztrációs lapot kapnak. Az alombejelentőhöz csatolni kell az eredeti fedeztetési igazolást, ennek hiányában a kölykök nem kerülhetnek a nyilvántartásba. A felnőtt korban importált kutyák esetében, amennyiben a származási országban már részt vettek tenyészszemlén és megszerezték a tenyésztéshez szükséges minősítést, az erről szóló bizonyítvány eredeti példányával a kutya tenyésztésbe állítható. Ennek hiányában a tenyészszemlén történő bemutatása szükséges.

Külföldi fedeztetés esetén a fedezőkanra nézve az adott ország szabályai az irányadók.

Külföldi fedeztetés csak származási lappal rendelkező kannal és a törzskönyvező szervezet fedeztetési igazolása alapján történhet..

A tenyésztésbevitel alsó és a tenyésztésben tartás felső korhatárai:

Kan kutyákat legkorábban kistestű fajtáknál 14, a többi fajtánál 18 hónapos korban lehet tenyésztésbe állítani. Egyedi elbírálás alapján fedezésre 12 hónapos kortól engedély adható. Kan kutyák esetében a tenyésztésben tartásnak felső korhatára nincs.

A szuka kutyákat legkorábban kistestű fajták esetén 14, a többi fajtánál 18 hónapos korban, legkésőbb 8 évesen lehet fedeztetni. Ettől a korhatártól csak speciális esetben, a tenyésztésvezető írásos engedélyével lehet eltérni. (Részletes szabályozás az életteljesítménynél.)

Két kölykezés közötti idő

Egy szuka után két naptári évenként maximum három alom törzskönyvezhető, de a két kölykezés közötti idő nem lehet kevesebb mint 10 hónap.

A törzskönyvezési adatbázisban rögzíteni kell az ellés dátumát, az alomszámot, az alomhoz tartozó kölykök azonosítási számát, a kölykök apjának adatait és az alommal kapcsolatos esetleges megjegyzéseket.

Almonként törzskönyvezhető egyedek száma

Az AAPKK Egyesület minden egészséges, életképes kiskutyát törzskönyvez abban az esetben ha a szülők megfelelnek a tenyésztési szabályzatban szereplő kritériumoknak.

Az egészséges kiskutyákat az állatvédelmi törvénynek megfelelően dajkakutya bevonásával vagy mesterséges táplálással kell felnevelni abban az esetben ha az anyakutya nem képes őket megfelelően táplálni.

Tenyésztőnként törzskönyvezhető alomok száma:

Egy személy egy kennelében egy naptári évben legfeljebb 9 alom regisztrálható.

Tenyésztési eljárások

A fajtatiszta tenyésztés az ebtenyésztésben általánosan használt módszer. A párosítás megtervezésekor a tenyésztők általában a rokontenyésztéses depresszió elkerülésére törekednek, úgy megválasztva a szülőket hogy az utód(ok) származási lapján halmozottan ne forduljanak elő közös ősök az apai és anyai oldalon.

Rokontenyésztésről beszélhetünk, amikor többé-kevésbé szoros rokonokat párosítanak. Célja az additív gének rögzítése az állományban, de ez a módszer a vitalitás csökkenését okozhatja. A rokontenyésztettség kifejezésére a Wright-féle koefficiens használható.

Elsőfokú rokonok közötti párosítás (ún.incesztus-tenyésztés):

Apa-leány, anya-fia ill.teljes testvérek közötti párosítás csak különösen indokolt esetben,a **tenyésztésvezető előzetes írásos engedélyével lehetséges.**

Az engedélyt írásban, a pároztatás indoklásával kell kérni. Az elbírálás ideje max.30 nap.

Az Egyesület nagy hangsúlyt fektet az általa gondozott fajták típusának javítására és egészségének megőrzésére, ezért a nem kívánatos tulajdonságok illetve örökletes megbetegedések felhalmozódását megelőzendő, első fokú rokontenyésztéses párosítás utólagosan nem engedélyezhető. Az ilyen engedély nélküli párosításból született egyedeket kiemelt figyelemmel kell kezelni, meggyőződve arról, hogy nem hordoznak nemkívánatos

küllemi, viselkedésbeli hibákat illetve az adott fajtában előforduló örökletes betegséget okozó hibás gént, homozigóta formában.

Mindezt az engedély nélkül végzett első fokú rokontenyésztést a következőképpen szankcionáljuk:

- az ilyen párosításokból született egyedek részére a származási igazolást csak 12 hónapos életkoruk betöltése után, az Egyesület által rendezett főtenyészemlén való sikeres részvétel esetén adjuk ki
- az ilyen párosításokból született egyedek amennyiben nem rendelkeznek genetikai mentes vizsgálati eredménnyel a fajtájukban előforduló, domináns-recesszív öröklésmenettel öröklődő és genetikai teszttel vizsgálható örökletes betegségek tekintetében (kivétel ez alól a CEA és MDR) a tenyésztésből kizárandók.

Vonaltenyésztés:

Klasszikus értelemben akkor beszélünk vonaltenyésztésről, mikor egy kimagasló értékű tenyészállattal hozzuk rokonságba az utódait, több generáción keresztül, úgy hogy más őssel ne legyenek rokonságban. Ennek az eljárásnak a célja a kimagasló egyed genetikai állományának megőrzése, az általa hordozott kívánatos tulajdonságok rögzítése.

Nem elsőfokú rokonok közötti rokonpárosításokhoz, ha a szülők megfelelnek a tenyésztési szabályzat előírásainak, nem kell külön engedély.

Életteljesítmény

A minőség fenntartását és javítását célzó korlátozások, kiemelések:

Kanok esetében :

Tenyésztésre kiemelt kanok:

A kritériumok elérése után nincs korlátozva a fedezések száma.

Tenyésztésre javasolt kanok:

Magyarországon évente húsz alkalommal fedezhetnek.

Tenyészthető kanok:

Magyarországon évente maximum öt alkalommal fedezhetnek.

Nem tenyésztendő kanok :

Nem vehetnek részt a tenyésztésben.

Különleges szabályok igazoltan munkavonalú border collie kanok számára:

Tenyészthető a munkavonal megtartása mellett:

Magyarországon kizárólag igazoltan munkavonalú szukákat évente maximum öt alkalommal fedezhetnek.

Tenyésztésre javasolt munkavonalú kanok:

Magyarországon évente húsz alkalommal fedezhetnek korlátozás nélkül munkavonalú vagy show vonalú kutyákat is.

Tenyésztésre kiemelt munkavonalú kanok:

A kritérium után nincs korlátozva a fedezések száma. Korlátozás nélkül fedezhető munkavonalú és show vonalú szuka is.

Szukák esetében:

A szukák a tenyészminősítési rendszer alapján szintén három kategóriába sorolhatók (Tenyésztésre kiemelt, Tenyésztésre javasolt, Tenyésztendő), de a pároztatások száma és a korhatár egységes szabályozás alá esik mindhárom kategóriában. A „Nem tenyésztendő” kategóriába sorolt szukák nem vehetnek részt a tenyésztésben.

A 2013.január 1. után született kutyák esetében „Tenyészthető minősítéssel” rendelkező szuka csak „tenyésztésre kiemelt” vagy „tenyésztésre javasolt” kannal párosítható. A korábban született és az elismertség időpontjában már tenyészszemlézett kutyák esetében a két „Tenyészthető” minősítéssel rendelkező szülők párosítása is elfogadott.

Mivel a kutya társállatként tartott faj, a tenyésztőknek nem lehet célja a minél nagyobb számú utód létrehozása, ezért a tenyészszukák élettéljesítenyének kifejezésére nem alkalmazhatóak olyan, a haszonállatoknál mérhető paraméterek, mint pl. az élve született egyedek száma. Ezt a tényt ill. a szuka egészségének megóvását szem előtt tartva a szukák tenyésztésben tarthatóságát 8 éves életkorban maximáljuk. Idősebb szuka csak a tenyésztésvezető írásos engedélyével és a kutyát kezelő állatorvos hozzájárulásával, speciális, egyedi esetekben fedeztethető. **Az egyesület egy szukától élete során maximálisan hat almot engedélyez.**

Különleges szabályok igazoltan munkavonalú border collie szukák számára:

Munkavonalú szuka kizárólag munkavonalú kannel fedeztethető. Két „Tenyészhető” minősítésű egyed pároztatása elfogadott.

Külföldi kannel történő fedeztetés esetén a kan tenyészhetősége a lakóhely szerinti ország szabályai szerint kerül elfogadásra, de a munkavonal igazolása és az egészségügyi szűrővizsgálatok igazolása szükséges. Minden másban a fenti általános, szukákra vonatkozó szabályok érvényesek.

Fedeztetés feltételei

A fedeztetés előtt a tenyészállatok tulajdonosai kötelesek meggyőződni arról, hogy a tenyésztési szabályzatban rögzített feltételeknek mindkét egyed megfeleljen.

Minden pároztatást a törzskönyvi nyilvántartó számára 8 napon belül be kell jelenteni az egyesületnél. Az ide vonatkozó „fedeztetés bejelentése” formanyomtatványt precízen kell kitölteni a kan és a szuka adataival. Ez benyújtható elektronikus úton és postai úton egyaránt. A bejelentés a szuka kutya tulajdonosának feladata. A beérkezett adatok a központi adatbank számítógépes nyilvántartásába kerülnek.

A „fedeztetési jegyet” és a kan kutya kétoldalas törzskönyvi másolatát a szuka tulajdonosának akkor kell kézhez kapnia a kan tulajdonosától, amikor a fedeztetési díj ki lett egyenlítve. (A „Fedeztetés bejelentése” nem összetévesztendő a „Fedeztetési jeggyel”!)

Importált tenyészkánok honosított törzskönyvvvel kell hogy rendelkezzenek. Érvényes tartási szerződéssel ideiglenesen Magyarországon tartózkodó kánok esetében a tartási szerződés másolatát is csatolni kell a fedeztetési jegyhez.

Ha a fedeztetés eredménytelen volt, a szuka kutya tulajdonosának azt is jelenteni kell az egyesület felé. Minden fedeztetést új formanyomtatványon kell bejelenteni.

A fedeztetés bejelentése az egyesület honlapjáról letölthető nyomtatványon történik. A törzskönyvezés megindításához kizárólag az Egyesületnél beszerezhető három példányos, sorszámozott „fedeztetési jegy” használható melynek első példánya a fedeztetés megtörténtének egyesület felé való igazolására szolgál, második példánya a szuka tulajdonosáé, harmadik példánya a kán kutya tulajdonosánál marad.

Külföldön történő fedeztetés esetén az egyesület honlapjáról letölthető „Külföldi fedeztetési igazolást” kell használni.

A sorszámozott fedeztetési jegy a következő adatokat tartalmazza:

A kán kutya neve, fajtája, törzskönyvi és chip száma, születési ideje, a szuka kutya neve, fajtája, törzskönyvi és chip száma, születési ideje, a fedeztetés időpontja, a kán tulajdonosának neve, lakcíme, tagsági száma, elektronikus címe, aláírása.

A fedeztetési jegy első példányát a szuka kutya tulajdonosa személyesen vagy postai úton az alombejelentővel együtt eljuttatja az egyesülethez, ahol a központi adatbank számítógépes nyilvántartásába kerülnek a beérkezett adatok.

Alombejelentés, alomellenőrzés

Az alombejelentő az egyesülettől beszerezhető, sorszámozott, három példányos nyomtatvány.

Az alombejelentőt a tenyésztőnek kell olvashatóan, hiánytalanul kitöltenie, a következő tartalommal:

A tenyésztő neve, címe, telefonszáma, elektronikus levelezési címe, a tenyésztő nyilvántartási száma, a tenyészet neve (kennelnév), fajta, születési idő, született kán és szuka utódok darabszáma, a szülők adatai (név, törzskönyvi szám, chip szám, szín, kiállítási és munka eredmények, egészségügyi szűrések eredményei, tenyészszemle minősítés, munka teljesítmény), fedeztetési jegy sorszáma, utódok neve, színe, ivara .

Az alombejelentő nyomtatványon fel kell tüntetni azt az állatorvost (névvel, címmel) aki az alom mikrochippel történő megjelölését elvégzi. A bejelentett adatok valódiságát a tenyésztő az alombejelentő nyomtatvány aláírásával szavatolja.

A kitöltött alombejelentőhöz csatolni kell a szülők két oldalas törzskönyv másolatát, a fedeztetési jegyet, a tenyésztő levédett kennelnév igazolását, a kutyák kiállítási, munka és tenyészszemle eredményeinek igazolását, továbbá az egészségügyi szűréseikről készült bizonyítványok másolatát. A mellékletek a szuka vagy kan első almanak törzskönyvvezéséhez csatolandók, ezt követően csak az esetleges módosítások igazolása szükséges. Minden alombejelentőhöz csatolni kell az igazolást a transzponder (mikrochip) behelyezéséről.

Az alombejelentőt és a csatolt dokumentumokat legkésőbb a kölykök 60 napos koráig kell az egyesületnél személyesen vagy postai úton leadni. Ezen bizonylatok a törzskönyv kiállításának bizonylatait képezik.

Az alombejelentő első két példányát az Egyesület részére kell megküldeni, melyből az egyik példány a tenyésztési felügyelőhöz kerül az alomellenőrzési jegyzőkönyv mellékleteként. A harmadik példány a tenyésztőnél marad.

Az alombejelentő beérkezését követő 10 munkanapon belül az Egyesület területileg illetékes tenyésztési felügyelője az almot személyesen ellenőrizheti. A kölykök fajtatisztságát, egészségi állapotát (parazitamentesítés, életkornak megfelelő oltások megléte, stb) és a tartási körülményeket az erre a célra rendszeresített nyomtatványon jegyzőkönyvbe veszi.

-Új tenyésztőknél az első alom ellenőrzését az alombejelentő beérkezését követő 10 munkanapon belül kötelező elvégezni, a törzskönyv az alomellenőrzési jegyzőkönyv elkészülte után állítható ki.

-Azoknál a tenyésztőknél, ahol az alomellenőrzés korábban hiányosságokat állapított meg, az alomellenőrzést a következő alom bejelentése után is kötelező elvégezni.

-Az Egyesület megalakulásának időpontja előtt már működő kennelek esetében az ezt követően bejelentett első alom ellenőrzése kötelező, az ellenőrzésről jegyzőkönyvet kell kiállítani.

-Azoknál a tenyésztőknél, akik más fajtára korábban már váltottak ki kennelnevet, az első alom bejelentésekor az alomellenőrzést el kell végezni, az ellenőrzésről jegyzőkönyvet kell kiállítani.

-Amennyiben a tenyésztési felügyelő a tenyészhely és alom ellenőrzésekor mindent megfelelőnek talált, a következő almok esetében csak szűrőpróbaszerűen, a tenyésztésvezető utasítására kell az ellenőrzést elvégezni.

Ha az alomellenőrzés során felmerül, hogy a kölykök a fajtajellegnek nem felelnek meg ill. bármely kétség merül fel a fajtatisztságot illetően, az alom csak a tenyésztésvezető írásos engedélyével kerülhet törzskönyvi regisztrációra. A tenyésztésvezető döntésének meghozatalához kérheti, hogy a tenyésztő a fajtatisztságot saját költségén elvégeztetett genetikai származásvizsgálattal igazolja.

Kennelnév, kennelnév védelem, tenyészhely ellenőrzés

A kennelnév a tenyésztő ebtenyészetének a Kinológiai Szövetség által kiadott és nyilvántartott egyedi elnevezése. Minden kennelnévnek írott és kiejtett formában különböznie kell a már védett kennelnevektől. Ezt a tenyésztők személyes használatra kapják, az összes általuk tenyésztett egyed –ill.fajta–-t ezzel a családnévvel kell törzskönyveztetni. A kennelnevet nem lehet megváltoztatni ill.újabbat kiváltani. Már kiadott kennelnevet a tenyésztő halála után az utolsó alomtól számított 10 év elteltével lehet újra engedélyezni.

A kennelnevet a Kinológiai Szövetség adja ki, kérelemre. A kennelnév iránti kérelmet az Egyesülethez tartozó fajta vonatkozásában a megfelelő formanyomtatványon az Egyesülethez kell benyújtani, legkésőbb az első fedeztetés bejelentésekor. Az Egyesület a kérelmet 5 munkanapon belül továbbítja a Kinológiai Szövetséghez, mely gondoskodik a kennelnév nemzetközi levédéséről. A kennelnév levédés díját a Kinológiai Szövetséghez kell befizetni. A befizetése után a kennelnév végérvényesen védetté válik.

Ezzel egyidőben az Egyesület értesíti a tenyésztési felügyelőt, aki elvégzi az **első tenyészhely ellenőrzést.**

Ellenőrzi a szóban forgó tenyészet adottságait, hogy azok mennyiben felelnek meg a tenyésztési szabályzatnak, az adott fajta igényeinek és az Állatvédelmi Törvényben vonatkozó előírásoknak. Vizsgálja azt is, hogy a meglévő állomány jóléte biztosított-e és, hogy a tenyészhely alkalmas-e az alom felnevelésére. A tenyésztési felügyelő jegyzőkönyvben rögzíti a láttottakat és javaslatot ad a tenyészhely elfogadására. Szükség esetén felhívja a figyelmet a hiányok pótlására és ennek elvégzésére határidőt állapít meg,

amiről tájékoztatja a kérelmező tenyésztőt. A jegyzőkönyvet megküldi a tenyésztésvezető részére. Amennyiben a második ellenőrzés is azt állapítja meg, hogy a hiányokat nem pótolták és a kérelmezett hely továbbra sem alkalmas tenyészhely létesítésére, az ismételten megállapított határidő lejárta után már a tenyésztésvezetőnek kell személyesen elvégeznie az ellenőrzést és megállapítania, hogy a kérelmezett hely tenyésztésre alkalmas, vagy sem. Ha a tenyésztési vezető is alkalmatlannak ítéli a körülményeket, a tenyészhely engedélyezést elutasíthatja. Ezt követően, ugyanarra a területre leghamarabb csak 1 év múlva lehet ismételten kérelmet benyújtani.

-Új tenyésztő esetében a tenyészhely ellenőrzés elvégzése kötelező, az ellenőrzésről jegyzőkönyvet kell készíteni.

-Azoknál a tenyésztőknél, aki más fajtára korábban már váltottak ki kenneleveket, az első fedeztetés bejelentésekor az adott fajtára vonatkozóan a tenyészhely ellenőrzést kötelező elvégezni, az ellenőrzésről jegyzőkönyvet kell kiállítani.

-Az Egyesület megalakulása előtt már működő kennelek esetében, az ezt követően bejelentett első alom ellenőrzésekor a kennelek megtekintését el kell végezni és a tenyészhely ellenőrzésről jegyzőkönyvet kell kiállítani.

-Amennyiben a tenyésztési felügyelő a tenyészhely és alom ellenőrzésekor mindent megfelelőnek talált, tenyészhely ellenőrzést csak szűrőpróbaszerűen, a tenyésztésvezető utasítására kell végezni.

A kennek-létesítmény helységváltoztatása esetén a tenyésztőnek be kell jelentenie az új címet, esetleges újabb megtekintéshez.

Ha a tenyészkutyák több személy tulajdonában vannak, akkor erről a tulajdonosok között írásos szerződést kell kötni, melyből az egyes tulajdonosok jogai és kötelezettségei világosan kitűnnek.

Szankciók: a fentiekben leírtak bármely feltételének be nem tartása esetén a kutyák hiánypótlásig törzskönyvet nem kaphatnak.

TELJESÍTMÉNYVIZSGÁLATI (TENYÉSZSZEMLE) SZABÁLYZAT

A tenyészszemle célja

Csak egészséges és a nemzetközi előírásoknak megfelelő fajtajellel rendelkező kutyák használata engedélyezett a tenyésztésben, a tenyésztésre alkalmatlan kutyákat a tenyésztésből ki kell zárni.

Tenyészszemle rendezvények

Tenyészszemle csak az AAPKK Egyesület vezetősége által kiírt helyen és időpontban tartható, melyet az egyesület honlapján, 30 nappal a rendezvényt megelőzően meg kell hirdetni.

A tenyészszemle bírót az Egyesület Elnöke kéri fel.

A tenyészszemlék számát az Egyesület vezetősége évente igény szerint határozza meg.

Az Egyesület évente két alkalommal főtenyészszemlét rendez.

Tenyészszemle bíró

A tenyésztésengedélyezés végrehajtásához az AAPKK Egyesület különösen jól képzett bírót hív meg mint tenyészszemle bírót. A bírónak ismernie kell az Egyesület tenyésztési szabályzatát.

Tenyésztés-engedélyezési Bizottság

A Tenyésztés-engedélyezési Bizottság áll: az Egyesület tenyésztésvezetőjéből ill.megbízottjából, az Egyesület Elnökéből ill.megbízottjából és a tenyészszemle bíróból.

A Bizottság dönt minden olyan kétséges esetben, ami a tenyésztés-engedélyezés alkalmazásával ill. értelmezésével kapcsolatos és a végrehajtási rendelkezésekben nincs szabályozva. A hibás tenyésztés-engedélyezési döntéseket a Tenyésztés-engedélyezési Bizottság érvényteleníti.

A Tenyésztés-engedélyezési Bizottság döntése ellen az Egyesület vezetőségéhez lehet 15 munkanapon belül fellebbezést benyújtani. A fellebbezésről az Egyesület vezetősége a soronkövetkező ülésén, de legkésőbb 30 napon belül dönt. Az itt született döntés végleges.

Egyéb rendelkezések:

A Tenyészszemle Szabályzat és végrehajtási rendelkezések az AAPKK Egyesület tenyésztési szabályzatának alkotórészei.

A Tenyészszemle Szabályzat a tenyésztő szervezet elismerésének időpontjától lép életbe és a szervezet elismerésének időpontja [után tenyészszemlézett](#) kutyákra vonatkozik.

Az Egyesület által kiadott Tenyésztési Engedély a kutya élete végéig érvényes. Amennyiben a kutya nem kapott tenyésztési engedélyt akkor egy év múlva, egy alkalommal újra tenyészszemlézhető, az itt született döntés azonban már végleges.

A tenyészszemle végrehajtási rendelkezései

A tenyészszemle helyszínének kiválasztásakor figyelemmel kell lenni arra hogy elegendő tér álljon rendelkezésre a kutyák mozgásban történő elbírálásához.

A tenyésztés engedélyezés helyszínére történő belépéskor a kutya érvényes oltási könyvét be kell mutatni. Betegsége gyanús vagy beteg kutyát nem szabad felvezetni.

A tüzelő szukákat a tenyészszemle megkezdése előtt a felügyelőnek be kell jelenteni, aki szabályozza a részvételt.

A tenyészszemlén csak törzskönyvvel rendelkező ebek vehetnek részt, a kanoknak és szukáknak egyaránt legalább 12 hónaposnak kell lenniük.

A helyszínen jelen kell lennie az Egyesület kijelölt tenyésztési felügyelőjének, akinek minden esetben ellenőriznie kell a tenyészszemlén résztvevő kutya egyedi megjelölését, a bíráló előtt.

Azonosíthatatlan kutya nem bírálható.

A nevezés a tenyészszemlére a helyszínen történik, az ebek eredeti származási lapját a nevezéshez minden esetben csatolni kell. Csatolandó még az egészségügyi szűrések dokumentációja ill. az ösztönpróba/karakterteszt vagy munkavizsga bizonyítványok, amennyiben a kutya ezekkel a tenyészszemle napján már rendelkezik.

A tenyészszemle bíráló a tenyészszemlére rendszeresített két példányos nyomtatványon történik, melynek másodpéldánya az adatok számítógépes feldolgozása után az egyesület irattárába kerül. A tenyészszemle jegyzőkönyvet minden kutya bírálata közben jegyző rögzíti a bíráló diktálása alapján. A bíráló után a jegyzőkönyvet a bíráló hitelesíti. A tenyészszemle eredményét a kutya eredeti származási lapjára is fel kell vezetni.

A tenyészszemlén megszerezhető minősítések

Tenyésztésre kiemelt

Ha az egyed fenotípusában megfelel a fajtastandardban leírtaknak, kívánatos típust képvisel és rendelkezik a fajtájára előírt mentes egészségügyi szűrésekkel illetve a fajtájára előírt ösztönpróbával vagy karakterteszttel vagy munkavizsgával.

A tenyésztésre kiemelt minősítés az ehhez előírt egészségügyi és munkateljesítmény bizonyítványok későbbi időpontban történő megszerzése esetén a szükséges dokumentumok bemutatásával a tenyészszemlén kívül is megszerezhető, ha a kutya már rendelkezik a tenyésztésre javasolt minősítéssel.

A tenyésztésre kiemelt minősítéshez szükséges egészségügyi szűrések eredményei fajtánként a következők:

Fajta	CEA (klinikai vagy genetikai vizsgálat)	PRA (klinikai vagy genetikai vizsgálat)	HD (klinikai vizsg.)	TNS (genetikai vizsg.)	CL (genetikai vizsg.)	MDR (genetikai vizsg.)	DM (genetikai vizsg.) 2013. 01. 01. után született kutyáknál értékelendő	HSF4 (genetikai vizsg.)
Ausztrál cattledog	X mentes	X mentes	X mentes					
Ausztrál juhászkutya	X mentes	X mentes	X mentes			X +/+ vagy +/-		X mentes
Ausztrál kelpie	X mentes	X mentes	X mentes					
Bearded collie	X mentes	X mentes	X mentes					
Border collie	X mentes	X mentes	X mentes	X mentes	X mentes			
Collie hosszúszőrű	X mentes	X mentes	X mentes			X +/+ vagy +/-	X mentes v. hordozó	
Collie rövidszőrű	X mentes	X mentes	X mentes			X +/+ vagy +/-	X mentes v. hordozó	
Shetland sheepdog	X mentes	X mentes	X mentes			X +/+ vagy +/-		
Welsh Corgi Cargidan	X mentes	X mentes	X mentes				X mentes v. hordozó	

Welsh Corgi Pembroke	X mentes	X mentes	X mentes				X mentes v.hordozó	
-------------------------	-------------	-------------	-------------	--	--	--	--------------------------	--

A szülők igazolt eredményeiből egyértelműen következő „genetikailag mentes” utódoknál a szülők genetikai vizsgálatáról szóló igazolás elfogadott, nem szükséges elvégezteni az adott vizsgálatot az utódnál is. Ezt az adatot a törzskönyvön és a származási lapon fel kell tüntetni.

*A DM (Degeneratív Myelopathy) genetikai szűrésére csak rövid ideje van mód, ezért elsődleges cél a tenyésztők ösztönzése a vizsgálat elvégzésére és a beteg egyedek kiszűrése a tenyésztésből. A populáció érintettségéről a fajták tekintetében még nem áll rendelkezésre elegendő adat. Ezért még nem szaknkcionáljuk a hordozó (N/A) egyedeket.

A tenyésztésre kiemelt minősítés megszerzéséhez szükséges munkateljesítmények fajtákra lebontva

	terelő képességvizsgálat „megfelelt „ minősítés vagy terelő munkavizsga	karakterteszt 75-100 pont között vagy BH vizsga
Ausztrál cattledog	X vagy	X
Ausztrál juhászkutya	X vagy	X
Ausztrál kelpie	X	
Bearded collie	X vagy	X
Border collie	X	
Collie hosszúszőrű	X vagy	X
Collie rövidszőrű	X vagy	X

Shetland sheepdog	X	vagy	X
Welsh Corgi Cargidan	X	vagy	X
Welsh Corgi Pembroke	X	vagy	X

Tenyésztésre javasolt

Ha az egyed kevés, enyhe hibával rendelkezik, fajtájának kiemelkedő egyede.

Enyhe hibának minősül az olyan kismértékű fenotípusbeli hiányosság, mely a kutya egészségét nem befolyásolja és a funkcionalitást sem zavarja.

Tenyészthető

Ha az egyed több, enyhe hibával rendelkezik.

Enyhe hibának minősül az olyan kismértékű fenotípusbeli hiányosság, mely a kutya egészségét nem befolyásolja és a funkcionalitást sem zavarja.

Nem tenyészthető

Ha az egyed a fajtastandardban leírtak alapján súlyos vagy kizáró hibával rendelkezik.

Az alábbi esetekben nem engedélyezett az egyed tenyésztése:

Ha az állat nem azonosítható

Ha súlyos hiányosságokat állapítanak meg a fenotípus tekintetében

Ha hátra vagy előreharapást állapítanak meg

Ha hereproblémát állapítanak meg

Ha kétszer vettek részt sikertelenül tenyészszemlén

Ha az állat indokolatlanul agresszív vagy nagyon félős viselkedést mutat

Nem tenyészszemlén elbírálható de tenyésztésből kizáró okok:

Ha az egyed bizonyítottan súlyos csípőízületi diszpláziában (HD) szenved

Ha klinikai vizsgálattal PRA-t diagnosztizáltak az állatnál vagy ha genetikai vizsgálat során homozigóta terheltnak találták ennek a betegségnek a tekintetében

Ha a szukák/kanok két almában is súlyos, kizáró hibák jelentkeztek

Ha a szukák/kanok két almában is olyan örökletes betegségek jelentkeztek, melyek a tenyésztésből való kizárást vonják maguk után.

Különleges tenyészszemle szabályok igazoltan munkavonalú border colliek részére:

Annak érdekében, hogy a border colliek különleges munkaképességét megőrizzük, valamint, hogy a hosszú ideje speciálisan munkateljesítményre szelektált, elismert származási lappal rendelkező egyedek utódai is regisztrálásra kerüljenek, az igazoltan munkavonalú border colliek részére külön feltétel rendszert állapítunk meg.

-Munkavonalú border collie tenyészszemlézése csak az Egyesület által évente két alkalommal rendezett főtenyészszemlén végezhető.

-A tenyészszemlén való részvétel minimum életkora 18 hónapos kor.

-A tenyészszemlére legalább 15 nappal korábban írásban kell bejelentkezni az Egyesülethez. Csatolni kell a kutya származási igazolását és igazolni kell, hogy a kutya apai és anyai ágon is munkavonalú. Amennyiben a szülők ISDS regisztrációban szerepelnek, a kutya munkavonalú, további igazolás nem szükséges. Minden más esetben csatolni kell a szülők (az egyik szülő kiváltható ugyanazon oldal mindkét nagyszülőjével) munkaversenyen elért eredményeit vagy munka championátusát, a nemzetközi kinológiai szervezet által felügyelt sportágak valamelyikében (terelés, agility, obedience) ha azok a származási lapon nincsenek feltüntetve.

A tenyésztésvezető a tenyészszemle napjáig az adott sportágban jártas szakértők bevonásával dönt arról, hogy az igazolások alapján a kutya munkavonalúnak minősül-e.

-Munkavonalú border collie esetében a küllemi vizsgálat kizárólag arra korlátozódhat, hogy az egyed küllemében hordozza a fajta jellemző jegyeit és nem rendelkezik tenyésztésből kizáró hibákkal:

harapáshiba, fél- vagy rejtett heréjűség, törött farkok, túlzott féltékenység vagy agresszivitás.

-A kutyának a tenyészszemle napján rendelkeznie kell az alábbi egészségügyi szűrővizsgálati eredményekkel:

- HD mentes vagy majdnem mentes (A vagy B)
- Szemvizsgálati eredmények: CEA-genetikai vizsgálat: mentes vagy hordozó, vagy a két szülő egyike legalább genetikai mentes, PRA klinikai vizsgálat: mentes

- TNS genetikai vizsgálat: mentes vagy hordozó, vagy a két szülő egyike legalább genetikai mentes
- CL genetikai vizsgálat: mentes vagy hordozó vagy a két szülő egyike legalább genetikai mentes

Amennyiben a genetikai vizsgálat hordozó eredményt ad, ugyanarra a betegségre a tenyészpártnér csak mentes eredményű lehet!

-A tenyészszemle napján a kutyának rendelkeznie kell munkavizsga bizonyítvánnyal: terelő munkavizsga vagy BH vizsga

Megszerezhető minősítések:

Tenyészhető a munkavonal megtartása mellett

A származási lapon feltüntetésre kerül a munkavonal.

A tenyészengedély csak másik munkavonalú kutyával történő párosításra jogosít

Abban az esetben, ha a munkavonalú border collie az általános szabályok szerinti küllemvizsgálat során „tenyésztésre javasolt” minősítést ér el, de a tulajdonosa kéri a munkavonal megállapítását, a következő minősítéseket kaphatja:

Tenyésztésre javasolt (munkavonalú)

A munkavonalú kutyákra kiírt feltételeken túl az általános (nem munkavonalú kutyákra vonatkozó) szabályok érvényesek.

A származási lapon feltüntetésre kerül a munkavonal, de a tenyészpártnér kiválasztása nincs korlátozva.

Tenyésztésre kiemelt (munkavonalú)

A munkavonalú kutyákra kiírt feltételeken túl az általános (nem munkavonalú kutyákra vonatkozó) szabályok érvényesek.

A származási lapon feltüntetésre kerül a munkavonal, de a tenyészpártnér kiválasztása nincs korlátozva.

Nem tenyészhető:

Nem vehet részt a tenyésztésben.

TENYÉSZTÉSI ADATOK NYILVÁNTARTÁSA

Teljesítménykönyv

Egy egyed azonosításának lehetősége és származásának ismerete még nem ad az egyed tenyésztési értékéről tájékoztatást.

A tenyésztési érték megállapítása céljából, valamint az utódok értékelhetősége érdekében az egyedeket tenyésztési ellenőrzés alá kell vonni. A tenyésztési ellenőrzés nem más mint a tenyésztési adatok gyűjtése, összesítése és értékelése.

A teljesítménykönyv fontos szerepet játszik akár egy fedezőkan kiválasztásánál, akár egy kölyökkutya vásárlásánál.

A teljesítménykönyv bejegyzéseit az Egyesület törzskönyvező szerve végzi.

A kanokat és a szukákat minden év végén osztályokba sorolja az Egyesület törzskönyvezési szerve, a tenyésztők által igazolt eredmények alapján: **A, B és C osztály**. A lista nyilvános és mindenki számára hozzáférhető kell legyen. Import és átmenetileg itt tartózkodó egyedekre is érvényesek a szabályok.

Amennyiben az osztályba sorolás, a munkavizsgára kötelezett fajtáknál 5, a többi fajtánál 4 szempontjából valamelyikből 0 pont az egyed teljesítménye, „A” osztályba nem sorolható.

Az „A” osztályba került kutyák életük végéig, vagy amíg a tenyésztésből nem vonják ki, ebben az osztályban maradnak. Az „A” osztályos tenészművelést a törzskönyvön és a származási lapon fel kell tüntetni.

A „B” osztályba került kutya, amikor megfelel a kritériumoknak átkerülhet az „A” osztályba, de „C” osztályba visszaminősíteni nem lehet. A „B” és „C” osztályos tenészművelést a törzskönyvbe be kell jegyezni, de a származási lapon nem kell feltüntetni.

A tenyésztő 8 napon belül köteles bejelenteni az Egyesületnek, ha a tenészkutyája elpusztul, vagy kivonja azt a tenésztésből kora vagy egyéb indokok (pld. ivartalanítás, betegség) miatt.

Ettől az időponttól a kutyát már nem lehet osztályba sorolni.

Pontszámok

Az osztályba sorolás alapvető feltétele **a tenésztetőség**.

A fajtánként elérhető maximális pontszámok táblázata :

(A fajtánként eltérő pontszámok a munkavizsgára kötelezettségből illetve az elvégezhető genetikai szűrések különböző számából adódnak)

	Border collie	Collie (hsz és rsz)	Ausztrál juhászkutya	Shetland sheepdog	Welsh corgi cardigan, Ausztrál cattledog	Bearde d collie, Welsh corgi pembroke)	Ausztrál kelpie
tenyészszemle minősítés	20	20	20	20	20	20	20
kiállítási minősítés	30	30	30	30	30	30	30
egészségügyi szűrések	140	130	160	110	80	60	60
munkavizsga	20	-	-	-	-	-	20
utódellenőrzés	20	20	20	20	20	20	20
maximálisan megszerezhető pontok összesen	230	200	230	180	150	130	150

Az egyedeket 3 osztályba soroljuk, melyek fajtánként a következők :

	Border collie Ausztrál juhászkutya	Collie (hsz és rsz.)	Shetland sheepdog	Welsh corgi <u>cardigan</u> , Ausztrál <u>cattle dog</u> Auszt. kelpie	Bearded collie, Welsh corgi pembroke
A osztály	>140	>119	>105	>84	>70
B osztály	98-140	83-119	73-105	58-84	49-70
C	<98	<83	<73	<58	<49

osztály					
----------------	--	--	--	--	--

Pontozási rendszer:

I. Tenyészemle eredménye :

- „tenyésztésre kiemelt” 20 p
- „tenyésztésre javasolt” 10 pont
- „tenyészhető” : 5 pont
- „nem tenyészhető” : 0 pont

II. Kiállítási eredmények

Int.Champion , Világgyőztes, Európa Győztes 30 p

Nemzeti Champion (egy ország Ch címe számítható bele) 20 p

Junior Ch (egy ország JCh címe számítható bele) 10 p

A legmagasabb pontszámú megszerzett Champion cím minden évben beszámítható!

Kitünő minősítés: 2 p

Nagyon jó vagy annál gyengébb minősítés: 0 p

Nem vett részt az adott évben kiállításon és nem rendelkezik champion címmel sem: 0 p

A legkisebb pontértéket tartalmazó „kitünő” minősítést csak tenyészeb kiállításon lehet megszerezni. Ezek: az Egyesület által rendezett klub- és speciál kiállítások és azok a többfajtás vagy összfajtás kiállítások melyeket az Egyesület a nevezési határidő lejárta előtt tenyészeb kiállításnak jelöl ki. A tenyészeb kiállításokat az Egyesület honlapján meg kell jelentetni.

III. Munkavizsga

Csak a munkavizsgára kötelezett fajták esetében.

Munkavizsga : 20 p

Terelő képesség vizsga 5 p

Munkavizsga v. terelő képesség vizsga hiánya 0 p

IV. Szűrővizsgálatok eredményei

IV.1.Csípőízületi diszplázia (HD)szűrés eredménye

HD mentes - 10 p

HD majdnem mentes- 10 p

HD enyhe- 5 p.

HD közepes- 0 p

HD súlyos- nem tenyésztendő

IV.2.a. Collie eye anomalia (CEA) klinikai szűrés eredménye:

(2014.01.01. után született egyedeknél csak a 6 - 8 hetes kor között szűrt eredményt fogadjuk el!)

Mentes 10 pont

Kóros 0 pont

IV.2.b. Collie eye anomalia (CEA) genetikai szűrés eredménye

(Collie hsz és rsz., border collie, sheltie, ausztrál juhászkutya)

Genetikailag mentes (Normal) 30 pont

Hordozó (Carrier) 10 pont

Genetikailag terhelt (Affected) 0 pont

IV.3.a. Progresszív retina atrófia (PRA) klinikai szűrés eredménye

Mentes 10 pont

Kóros 0 pont –nem tenyészthető

IV.3.b. Progresszív retina atrófia (PRA) genetikai szűrés eredménye

(Collie hsz. és rsz., welsh corgi cardigan, ausztrál juhászkutya, ausztrál cattledog)

Genetikailag mentes (Normal) 30 pont

Hordozó (Carrier) 10 pont

Genetikailag terhelt (Affected) 0 pont –nem tenyészthető

IV.4. MDR 1 genetikai teszt eredménye

(Collie hsz. és rsz., sheltie, ausztrál juhászkutya)

+/+ (Normal) 30 pont

+/- (Carrier) 10 pont

-/- (Affected) 0 pont

IV.5.TNS genetikai teszt eredménye:

(Border collie)

Genetikailag mentes (Normal) 30 pont

Hordozó (Carrier) 10 pont

Genetikailag terhelt (Affected) 0 pont

IV.6.CL genetikai teszt eredménye:*(Border collie)*

Genetikailag mentes (Normal) 30 pont

Hordozó (Carrier) 10 pont

Genetikailag terhelt (Affected) 0 pont

IV.7. DM genetikai teszt eredménye:*(Collie hsz., collie rsz., Welsh corgi cardigan, Welsh corgi pembroke-fajtákta javasolt.**A vizsgálat minden fajtára elvégezhető és az eredmény minden fajtánál beszámítható!)*

Genetikailag mentes (Normal N/N) 30 pont

Hordozó (Carrier N/A) 10 pont

Genetikailag terhelt (Affected A/A) 0 pont

IV.8. HSF4 genetikai teszt eredménye:*(Ausztrál juhászkutya)*

Genetikailag mentes (Normal) 30 pont

Hordozó (Carrier) 10 pont

Genetikailag terhelt (Affected) 0 pont

V. Utódellenőrzés

Az utódellenőrzés célja a populáció javítása, a geno és fenotípusban megjelenő hibák kiszűrése.

Kanok és szukák esetében is kettő alomból minimum 1 utód eredményének bemutatása szükséges. A szűrővizsgálatok és tenyészszemle eredmény lesz figyelembe véve.

Lebonyolítási rend: dokumentumok másolatának bemutatása, amely azonnal a számítógépes nyilvántartásba kerül.

Az utódelőrzés során 3 féle hatást lehet elkülöníteni egymástól:

1. Javító hatás: amennyiben a hozzápárosított egyed minősítésénél minden bemutatott egyed magasabb minőségű- 20 p.

2. Szinten tartó hatás: amennyiben a bemutatott utódok minimum a hozzápárosított egyeddel azonos minősítést érték el -10 p.

(Kivéve a tenyésztésre javasolt vagy kiemelt szülők utódai, ahol a szinten tartó hatás 20 p.)

3. Rontó hatás : minden egyéb esetben -0 p.

A kölykök azonosítása

Az Egyesülethez tartozó tenyésztőknél születendő kölyköket EU konform módon, ISO szabványnak megfelelő mikrochippel kell megjelölni. A chipbeültetés során az állatorvos a helyszínen tölti ki az „IGAZOLÁS TRANSZPONDER (MICROCHIP) BEHELYEZÉSÉRŐL” című nyomtatványt, mely az egyesület honlapjáról letölthető. Ezt a tenyésztő pontosan kitöltve 2 példányban viszi magával az állatorvoshoz, amikor a kölykök chipbeültetése történik. A nyomtatványon, rögzítve van a beültető állatorvos neve, a tenyésztő neve és címe, a kutyák fajtája, az alom születésének napja, a megjelölt kutyák ivara, neve, és a beültetett transponder száma. A nyomtatványt az állatorvos aláírásával és bélyegzőjével, a tenyésztő aláírásával hitelesíti, majd az elkészült igazolás egy példányát a tenyésztő az alombejelentővel együtt az Egyesületnek megküldi. A második példány az állatorvosnál marad. Az Egyesület törzskönyvezési szerve a mikrochip számát az igazolás alapján a kölykök törzskönyvébe bevezeti, származási lapjára ráírja. **Mikrochipszám nélkül nem adható ki származási lap.** Az állatorvosok a chippel megjelölt kutyák adatait az országos adatbázisban rögzítik, a tenyésztő adataival együttesen.

Az új tulajdonos regisztrálása

A tenyésztő köteles gondoskodni arról, hogy a kölykök törzskönyvén és származási lapján az új tulajdonos neve és címe szerepeljen. A tenyésztőnek és az új tulajdonosnak együttesen kell kitöltenie és aláírnia a tulajdon átruházást igazoló nyomtatványt, melyet az Egyesület honlapjáról lehet letölteni. A nyomtatványon szerepelnie kell a tenyésztő és új tulajdonos nevének, címének, a kutya fajtájának, nemének, nevének, törzskönyvi számának és egyedi azonosító számának és mind két fél aláírásának. A kitöltött nyomtatványt a kölyök eredeti származási lapjával együtt, a tenyésztő 30 napon belül köteles az Egyesület részére megküldeni vagy személyesen benyújtani. Az átírási díj beérkezését követően az Egyesület a törzskönyvön és a származási lapon keresztül vezeti az új tulajdonos adatait és a származási lapot az új tulajdonos részére megküldi. Felnőtt kutya tulajdonjogának átruházása esetén az eredeti tulajdonos kötelessége a nyomtatvány és a származási lap megküldése. Az Egyesület az új tulajdonos adatait –kivéve a tenyésztési hatóság felé történő adatszolgáltatást- harmadik fél részére át nem adhatja. Az átíratás költsége –ha nincs más megállapodás- az új tulajdonost terheli.

Export törzskönyv igénylése esetén az új tulajdonos nevét és címét a Kinológiai Szövetségnek kell megadni az export származási igazolás kiállításához.

A tenyésztő köteles a kölykök új tulajdonosairól naprakész nyilvántartást vezetni (melyet az Egyesület tenyésztési felügyelője ill. az alomellenőrök szűrőpróbaszerűen ellenőrizhetnek) és felhívni az új tulajdonosok figyelmét arra hogy állatorvosuknál végeztessék el adataik felvitelét az országos adatbázisba.

Ennek célja az elveszett ill. talált kutyák azonosítása és a kutyakereskedelem visszaszorítása.

Az azonosítás egyedi szabályozása

A mikrochip beültetést csak az alombejelentő nyomtatványon szereplő állatorvos végezheti el.

Mikrochippes megjelölés nélküli kutyákat sem kiállításon, sem egyéb versenyeken nem lehet felvezetni, tenyészszemlén nem bírálhatók el.

Olyan import kutyákat, melyek a származási helyükön tetoválással lettek megjelölve, szintén kötelező a szabványoknak megfelelő mikrochippel ellátni.

Általános rendelkezések

A tenyésztés felügyelő igazolványt és bélyegzőt kap az Egyesülettől. A chip ellenőrzéséhez szükséges leolvasót az Egyesület biztosítja és az ő leltári tárgyát képezi.

TÖRZSKÖNYVEZÉSI SZABÁLYZAT

A törzskönyvezés célja

A tenyésztési adatok gyűjtése, törzskönyvben történő nyilvántartása, feldolgozása, rendszerezése és igazolása. A kutyák egyedi nyilvántartása.

A tenyésztési-, teljesítményvizsgálati adatok, munka ill. képességbeli teljesítmény, egészségügyi szűrővizsgálatok eredményeinek gyűjtése, feldolgozása, rendszerezése oly módon, hogy az egyes egyedek tenyészértéke felismerhető legyen, egészséges, a nemzetközi előírásoknak megfelelő fajtajelleggel rendelkező törzskönyvezett ebállomány alakuljon ki. Az Egyesület törzskönyve tartalmaz főtörzskönyvi részt és melléktörzskönyvi (regisztrációs) részt.

A főtörzskönyvi nyilvántartásba-vétel feltételei, külön engedély

Csak olyan egyedek kaphatnak törzskönyvet, melyeknek mindkét szülője elismert törzskönyvvel rendelkezik. Korhatár alatti, feletti párosításnál, apa-lánya, anya-fia ill. teljestestvérek párosításánál vagy olyan fedeztetés esetén, amikor a szuka két kölykezése között eltelt idő nem felel meg a tenyésztési szabályzatban leírtaknak, vagy nem teljesítették a tenyésztési szabályzatban leírtakat, csak külön engedély megléte esetén adható ki törzskönyv. Külön engedélyt indokolt esetben az Egyesület tenyésztésvezetője adhat ki. A külön engedély egy alomra szól és kiadása díjköteles, melynek mértéke megegyezik a mindenkori tenyészszemle díjának összegével. Kivéve, amikor az engedély arra vonatkozik, hogy a szuka két kölykezése között eltelt idő kevesebb, mint 10 hónap, de egyébként a tenyésztési szabályzatnak mindenben megfelel-ez díjmentes.

Honosított kutya esetén a törzskönyvön fel kell tüntetni a „H” (honosított) jelet, munkavonalú border collie esetében a „Working Line” megjegyzést.

Melléktörzskönyvi rész (továbbiakban regisztráció)

A melléktörzskönyvi regisztrációba kerülnek azok a kutyák:

1. melyek rendelkeznek származási lappal, de azt nem a nemzetközi kinológiai szervezet által elismert szervezet állította ki. A törzskönyvben megállapított szabályok szerint azonosíthatóak és megfelelnek a fajta küllemi jegyeinek. A regisztrációba vétel a **főtenyészszezlén** való részvétel után történik. A regisztrációba vétel során az Egyesület kiállít egy olyan regisztrációs lapot, melyen a kutya neve, születési ideje, egyedi azonosítója, a szülők neve, tenyésztőjének és tulajdonosának neve szerepel, de az ősi sorok üresek.

Az ilyen egyedek utódai akkor kerülhetnek át a főtörzskönyvbe, ha a törzskönyv három generációs zárt törzskönyvvé egészül ki és azon minden egyed legalább „tenyészhető” minősítést kapott. (Kivéve ez alól az ausztrál juhászkutyák részére az ASCA szervezet által kiállított származási lapot, mely kizárólag magyar tulajdonú kutyák esetében közvetlenül a főtörzskönyvbe honosítható.)

Ezen kutyák és utódaik regisztrációs lapján –ha egyébként a feltételeknek megfelelnek- fel kell tüntetni az „A” megkülönböztető jelzést, mely feljogosít munka vizsgán, munkaversenyen valamint Magyarországon nemzeti (országos) kutyakiállításon való részvételre. Az „A” regisztrációs lap alapján export származási lap kiállítható.

2. melyek szülei rendelkeznek a nemzetközi kinológiai szervezet által elismert három generációs származási lappal, de nem teljesítették a tenyésztési szabályzat előírásait vagy nem vettek részt tenyészszezlén. Az ilyen kutyák utódainak az alombejelentő benyújtása után az Egyesület kiállít egy regisztrációs lapot, melyen a kutya neve, születési ideje, egyedi azonosítója, apja és anyja neve, azok törzskönyvi száma, tenyésztőjének és tulajdonosának neve szerepel. Ezek a kutyák átkerülhetnek a főtörzskönyvbe, amennyiben:
 - 18 hónapos koruk után megjelennek a főtenyészszezlén és legalább tenyészhető minősítést kapnak
 - valamint rendelkeznek HD mentes vagy majdnem mentes (A, B) és CEA/PRA legalább klinikai mentes egészségügyi szűrővizsgálati eredményekkel, valamint a munkaképességet igazoló bizonyítvánnyal (karakter teszt vagy terelő képesség vizsga vagy terelő munkavizsga vagy BH vizsga)

Azok a kutyák akik a fenti előírásoknak nem tesznek eleget, nem kerülhetnek át a főtörzskönyvbe és az utódaiknak sincs további lehetőségük erre.

A regisztrációs lapon fel kell tüntetni a „B” megkülönböztető jelzést, mely feljogosít munkavizsgákon vagy munkaversenyeken való részvételre, valamint Magyarországon nemzeti(országos) kutyakiállításon való részvételre. „B” regisztrációs lap alapján export származási lap nem állítható ki.

3. A vemhesen importált szuka kölykei, ha a szuka nem rendelkezett az eredeti lakóhelye szerinti ország tenyészedélyével. Amennyiben a szuka a kölykezést követő legközelebbi alkalommal megszerzi a tenyészedélyt és az apa is megfelel az előírásoknak, a kölykök azonnal átkerülhetnek a főtörzskönyvbe. Ha a szuka nem vesz részt tenyészszemlén vagy nem kap tenyésztési engedélyt, úgy a 2. pont szerinti szabályok érvényesek.

Törzskönyvezhető egyedek

A fajtába sorolás feltételrendszerét és az egyedek minősítését az Egyesület tenyésztési szabályzatában határozza meg.

A törzskönyvezés szervezeti rendje és feladatai

Az AAPKK Egyesület törzskönyvezési feladatait a törzskönyvvezető látja el.

Szakmai munkáját az elnök koordinálja, az ő feladata az eredményes működés biztosítása.

Törzskönyvező szerv: AAPKK Egyesület.

Az export törzskönyvet a Kinológiai Szövetség állítja ki az Egyesület által kiadott származási lap alapján.

A Magyar Ebtörzskönyvet az Egyesülethez tartozó fajták vonatkozásában az AAPKK vezeti. Egyes technikai jellegű részfeladatok ellátásával, a felelősség megtartásával mást is megbízhat. A törzskönyvek sorszámozott tőpéldányát papír alapon, az adatbázist elektronikus formában meg kell őrizni, azok nem selejtezhetők. A tenyésztők részére kibocsájtott „Származási igazolás” és „Regisztrációs lap” szigorú számadású sorszámozott nyomtatvány, biztonsági papíron készül. A kiállítás során elrontott példányokat egyértelműen meg kell jelölni, olyan formában, hogy az további felhasználásra ne kerülhessen. A rontott példányokat meg kell őrizni.

Az Egyesület vezetősége által megbízott **törzskönyvezési vezető:**

Török Alexandra,

Az Egyesület törzskönyv-vezetőjének feladatai:

- a törzskönyvezés egységes végrehajtása
- származás nyilvántartás
- teljesítményvizsgálatok szervezése
- teljesítményvizsgálati adatok feldolgozása
- információs rendszer működtetése
- a tagok törzskönyvezéssel kapcsolatos adatszolgáltatásának koordinálása
- a beérkezett alombejelentők ellenőrzése, annak alapján a tagok részére a származási lapok vagy a regisztrációs lap elkészítése 4 héten belül (az adatok rögzítéséhez és a származási lapok gyártási folyamatához szükség esetén az Egyesület asszisztensének segítségét igénybe veheti)
- felelős a törzskönyvön szereplő adatok valódiságáért
- elszámolással tartozik a vezetőség felé
- gondoskodik a törzskönyvezési szabályzat betartásáról

A törzskönyvi nyilvántartás rendszere

A törzskönyvezés gyakorlati végrehajtása során a két fő feladat a származás-nyilvántartás és a teljesítmény nyilvántartás. Időben valamint az alkalmazott módszerek tekintetében egymástól elkülönül. A származás és a teljesítmény-nyilvántartás az Egyesület központi adatbankjából hívható le.

Tenyéskönyv

A tenyészkönyv a törzskönyv olyan kivonata, amely az Egyesület által gondozott fajták egyedeinek tenyésztési adatait gyűjti össze.

A tenyészkönyvbe kerülnek bejegyzésre a tenyésztéssel kapcsolatos adatok (tenyészemle eredménye, szűrővizsgálatok eredménye, fedeztetés időpontja, alom születése, száma, időpontja, stb.)

Kiállítási szabályzat

Bevezető

Az Egyesület a nemzetközi kinológiai szervezet jogosítványaival rendelkező szervezettel együttműködve a kiállítások lebonyolításának rendjét a következőképpen szabályozza:

A kiállítás lehet:

- tenyészeb kiállítás

egy-, több vagy összajtás, az ebek felvezetésével, küllemi bírálatával, illetve munkateljesítmény bemutatásával járó olyan rendezvény, ahol törzskönyvi bejegyzésre kerülő, a tenyésztési programban meghatározott tenyésztési adat keletkezik.

- kutya show

olyan ebbel kapcsolatos rendezvény, ahol tenyésztési adat nem keletkezik.

A bírálatot kizárólag FCI jogosultsággal rendelkező bíró végezheti.

Nevezési létszámtól függetlenül a kutyák védelme érdekében szükséges a fajták bírálatának kezdetét megadni.

A kiállításokon való részvétel

Kizárólag a nemzetközi kinológiai szervezet által elismert származási lappal rendelkező kutyák nevezhetők.

A kiállítás területére csak érvényes állatorvosi oltási igazolvánnyal rendelkező kutya vihető be.

A kutyák által okozott minden néven nevezhető kárért a kutya tulajdonosa a felelős. Harapós kutya csak „harapós” jelzéssel, szájkosárral és rövid pórázon tartható a kiállításon, az ilyen kutyáról a szájkosarat csak a bírói körben, bírói utasításra szabad levenni.

A kiállítás területén a kutyákat szabadon engedni tilos!

Nevezési feltételek

A kutya tulajdonosa a nevezési idő lejártáig (feladás dátuma) jogosult a kutyát benevezni.

A nevezéshez minden esetben csatolni kell:

- pontosan és olvashatóan kitöltött és aláírt nevezési lapot
- származási lap másolatát

-nevezési díj nevezési határidőig történő befizetésének igazolását

-champion /munka osztályba történő nevezéshez a meglévő champion bizonyítvány/munkavizsga bizonyítvány másolatát.

Kiállításra csak azonosítható kutyát lehet benevezni.

A kiállító a nevezési lap beküldésével egyidejűleg kötelezettséget vállal a nevezési díj befizetésére is, amely nevezési díj semmilyen esetben nem téríthető vissza.

A kiállító a nevezési lap aláírásával kötelezettséget vállal a kiállítás kezdési ill. Best in Show időpontjának betartására.

A nevezési lapon közölt adatokért a kutya tulajdonosa az aláírással és beküldéssel egyidejűleg felelősséget vállal, a kiállítási szabályzatot magára nézve kötelezőnek ismeri el.

Nem nevezhető és nem bírálhatók a kiállításon a rejtett-, egyheréjű kanok, beteg ,nyomorék kutyák, valamint láthatóan vemhes (kb.40 napos) és szoptató szukák.

A kiállításokon helyszíni nevezés nem lehetséges.

Azt a kiállítót aki a kiállításon sportszerűtlen magatartást tanúsít, a kiállítás területéről ki kell utasítani, ha egyesületi tag, fegyelmi vizsgálat alá vonható.

A bírálat alkalmával a bíró utasítására a ringtitkár jogosult a felvezetett kutya azonosítási számának ellenőrzésére.

A kiállítás

A kiállító felelősége hogy a benevezett kutyájával a bírói körben idejében megjelenjen.

Amennyiben az adott osztály bírálatát lekési, a bírálat befejezése után kérheti hogy a bíró a kutyát minősítse, de nem tarthat igényt kitűnő minősítés esetén sem a győztes cím kiadásának megismétlésére. Az osztály bírálatának megkezdését követően az elkésett kutya felvezetője csak a bíró külön engedélyével léphet a bírói körbe. A helyezési eljárás megkezdése után az érkezett kutya nem helyezhető.

A bírói körben a bírálat megkezdése után a bírálendő osztályba tartozó kutyákon és felvezetőiken kívül csak a bíró, az írnok, a ringtitkár és szükség esetén a tolmács tartózkodhat. Kivételt képez a vezető bíró. A bírálatba azonban senkinek sem szabad beavatkoznia.

Agresszív magatartást mutató kutyák, melyek nem hagyják magukat végigtapogatni, nem kaphatnak minősítést. Ilyenkor a bírálati lapra rá kell vezetni hogy a kutya nem bírálható és az okot is meg kell jelölni.

A kiállításon csak a katalógusban szereplő kutyák bírálhatók.

A kiállítás rendezője az elfogadott nevezéseket minden esetben köteles visszaigazolni.

Átsorolás

Ha a kutya tulajdonosa a champion /győztes/ osztályba történő nevezéshez nem csatolta a champion bizonyítvány másolatát, a katalógus összeállításakor a rendező automatikusan nyílt osztályba sorolja (ill. a kutya korának megfelelő osztályba).

A vezetőbíró jogosult a kiállításon a nem megfelelő osztályban lévő kutyát a megfelelő osztályba átsorolni.

Ha a rendező szervezet elírást követ el, a vezető bíró feladata a beküldött nevezési lapot ellenőrizni és a nevezési lapnak megfelelően a helyszínen a kutyát abba az osztályba átsorolni ahova a tulajdonos nevezte és amihez csatolta a szükséges igazolásokat is. A megfelelő mellékletek hiányában a kutyát kora szerinti osztályban kell elbírálni.

Egyéb esetben az átsorolást a bírálati lapon és az összesítőn is fel kell tüntetni.

FCI konform szabályok

Kiállítási osztályok

BÉBI osztály:

Ebbe az osztályba a 3-6 hónapos kutyák nevezhetők. A bírálati lapon leírást és kártyát kapnak.

KÖLYÖK osztály: 6-9 hónapos korig.

Ebben az osztályban a kutyák leírást és kártyát kapnak, ígéretes, nagyon ígéretes vagy nem ígéretes differenciálás lehetőségével. Több kutya esetében a bíró sorolást végez I-IV. besorolással.

FIATAL osztály: 9-18 hónapos korig.

Ebben az osztályban a kutyák leírást és minősítést kapnak. Több kitűnő minősítést elért kutya esetében a bíró sorolást végez I-IV. besorolással. A kitűnő I. minősítésű kutya megkaphatja a Hungária Príma Junior (HPJ) címet, amelyhez egy HPJ kártya jár.

NÖVENDÉK osztály: 15-24 hónapos korig.

Nevezhető minden 15 hónapos kort betöltött, de 24 hónapos kort meg nem haladó kutya, tekintet nélkül eddigi minősítéseire és címeire. Ebben az osztályban a kutyák leírást és minősítést kapnak. Több kitűnő minősítés esetében a bíró sorolást végez I-IV. besorolással. A kitűnő I. minősítésű kutya megkaphatja a CAC címet egy kártyával. A kitűnő II. minősítésű kutya megkaphatja a Res.CAC címet kártyával.

NYÍLT osztály: 15 hónapos kortól.

Nevezhető minden 15 hónapos kort betöltött kutya, tekintet nélkül eddigi minősítéseire és címeire. Ebben az osztályban a kutyák leírást és minősítést kapnak. Több kitűnő minősítés esetében a bíró sorolást végez I-IV. besorolással. A kitűnő I. minősítésű kutya megkaphatja a CAC címet kártyával. A kitűnő II. minősítésű kutya megkaphatja a Res.CAC címet kártyával.

MUNKA osztály: 15 hónapos kortól.

Nevezhető minden 15 hónapos kort betöltött kutya, amely rendelkezik a fajtára kötelezően előírt, érvényes munkavizsgával. Munka osztályba való induláshoz a nevezési határidőig kell megszerezni a munkavizsga bizonyítványt. Ebben az osztályban leírást és minősítést kapnak a kutyák. Több kitűnő minősítés esetében a bíró sorolást végez I-IV. besorolással. A kitűnő I. minősítésű kutya megkaphatja a CAC címet kártyával. A kitűnő II. minősítésű kutya megkaphatja a Res.CAC címet kártyával.

CHAMPION osztály:

Nevezhető minden olyan kutya, amely a nevezési határidőig visszaigazolt a nemzetközi kinológiai szervezet által elismert champion bizonyítvánnyal (nemzeti vagy nemzetközi) rendelkezik. Ebben az osztályban leírást és minősítést kapnak a kutyák. Több kitűnő minősítés esetében a bíró sorolást végez, I-IV. besorolással. A kitűnő I. minősítésű kutya „Champion osztály CAC” címet kaphat és kártyát. A kitűnő II. minősítésű kutya megkaphatja a Res.CAC címet kártyával.

VETERÁN osztály: 8 éves kortól.

Nyolc éves kort betöltött kutya nevezhető. Ebben az osztályban leírást kapnak a kutyák és több kitűnő minősítés esetében a bíró sorolást végez I-IV. besorolással. A kitűnő I. minősítésű kutya Veterán CAC, illetve a kitűnő II. Veterán Res.CAC címet kaphat kártyával.

Egyéb feltételek:

Minden kutya csak egy osztályba nevezhető.

Az osztályba nevezés szempontjából a döntő dátum az életkor tekintetében az a nap, amikor a kutyát kiállítják. Több napos kiállítás esetén a kiállítás első napja az irányadó.

A kitűnő minősítést kapott kutyákat I-IV-ig sorolni kell. A kitűnő I. minősítésű kutyának a győztes cím kiadása nem kötelező.

A KIÁLLÍTÁSON ELÉRHETŐ MINŐSÍTÉSEK ÉS CÍMEK

A. AZ EGYES OSZTÁLYOKBAN ELÉRHETŐ MINŐSÍTÉSEK:

Kitűnő: kék szalag vagy kártya

Nagyon jó: piros szalag vagy kártya

Jó: sárga szalag vagy kártya

Megfelelő: zöld szalag vagy kártya

Kizárva: bírálati kap

Nem bírálható: bírálati lap

KITŰNŐ csak annak a kutyának adható, amely a fajta standardhez nagyon közel áll, kitűnően mutatja magát, harmonikus, kiegyensúlyozott magatartással és kisugárzással rendelkezik, kitűnő formában és kondícióban van.

NAGYON JÓ minősítést az a kutya kap, amelyik fajtájának a típusát markánsan képviseli, arányai kiegyensúlyozottak, jól mutatja magát. Néhány apróbb hibát el lehet nézni, de ezt a minősítést, csak olyan kutya kaphatja meg, amely fajtájának típusos példánya.

JÓ minősítést az a kutya kap, amelyik fajtájának a jegyeit magán hordozza, de vannak látható hibái.

MEGFELELŐ minősítést az a kutya kap, amelyik fajta jellegének többé-kevésbé megfelel, jelentős, látható hibái vannak, fizikai állapota kívánni valót hagy maga után.

KIZÁRVA - amely kutya a standardnak nem megfelelő típust hordozza, nem a standardnak megfelelően viselkedik vagy agresszív, vagy here hibás, ill. egy komoly foghibával vagy álkapocs rendellenességgel rendelkezik, amely szín- és/vagy szőrhibás, ill. az albinizmus jegyeit viseli magán. Ezt a minősítést még az a kutya kaphatja, amely az érvényes standard szerinti kizáró hibával rendelkezik.

NEM BÍRÁLHATÓ - azok a kutyák kapják, melyek a fent említett minősítések közül egyik sem adható ki. Ez pl. akkor fordul elő, ha a kutya nem mozog, állandóan a kiállítóra ugrál vagy a ringből ki akar menni, úgy, hogy a mozgás és járásmód nem megítélhető, vagy

amikor a kutya a bíró elől folyton kitér. Sem a fogazatot, sem a testfelépítést, szőrtakarót, fark tartást vagy a heréket nem engedi megtapintani, vagy pl. a felvezetett kutyán orvosi beavatkozás vagy kezelés nyomai láthatóak, amelyek a bíró megtévesztésére engednek következtetni. Ugyan ez vonatkozik azokra a kutyákra, amelyeknél fennáll annak a gyanúja, hogy a tenyésztője (pl. műtéti úton, szemhéj, fül, fark korrekcióval) az eredeti formát megváltoztatta, és ezt a bíró észleli. A bírálati lapon a "minősítés nélkül" ítéletet a bírónak meg kell indokolnia.

A jelen szabályzatban az egyes kiállítási osztályoknál leírt győztes címek kiadása nem kötelező.

B. TOVÁBBI KIADHATÓ CÍMEK:

CACIB: nemzeti színű zsinór arannyal és kártya,

amely igazolja, hogy a kutya az adott kiállításon elnyerte a CACIB várományt. A kártyán fel kell tüntetni „az FCI visszaigazolásának fenntartásával”.

a) CACIB váromány csak olyan kiállításon adható ki, amelyeken az FCI ezt külön engedélyezte.

b) CACIB cím kizárólag csak akkor viselhető, ha azt az FCI hivatalosan visszaigazolta.

c) CACIB várományt a növendék-, nyílt-, munka- és győztes osztály kitűnő I. győztes (CAC) címet kapott kutyái közül a legjobb kaphatja.

d) CACIB váromány kiadása nemenként történik és fajtákon belül a szín, szőrzet és nagyság tekintetében az FCI előírásai az érvényesek.

e) Ha a kiállításon az adott kutyafajtát több bíró bírálja, akkor minden esetben ki kell jelölni annak a bírónak a személyét, aki a CACIB várományt kiadja. A kijelölt bíró jogosult a CACIB váromány kiadására és egyedül határoz anélkül, hogy ebben a kérdésben valakivel is tanácskozná.

f) CACIB cím visszaigazolásának feltételeit az FCI előírásai tartalmazzák, ezek meglétét a bíró nem vizsgálhatja a kiállításon.

Reserve CACIB: nemzeti színű zsinór ezüsttel és kártya

A bíró a CACIB váromány kiadását követően a bírói körben lévő kutyá(k)hoz behívja a CACIB címet elnyert kutya osztályában kitűnő II. Res.CAC címet kapott kutyát, és ebből a konkurenciából választja ki a Res.CACIB címet. Ez a cím akkor adható ki, ha a bíró meggyőződése, hogy a Res.CACIB címet kapott kutya kapná a CACIB várományt, ha a CACIB várományt kapott kutya nem lenne jelen.

HUNGÁRIA FAJTAGYŐZTES (HFGY/BOB): sárga zsinór és kártya

A címért csak azok a kutyák konkurálhatnak, amelyek a számukra elérhető legmagasabb címet megkapták a bébi és kölyök osztály kivételével. Nemzeti kiállításon a HPJ és CAC, nemzetközi kiállításon a HPJ, CACIB és Veterán CAC címet nyert kutyák konkurálhatnak ezért a címért.

A cím kiadása nem kötelező.

Ha az adott kutyafajtát több bíró bírálja a kiállításon, akkor minden esetben ki kell jelölni annak a bírónak a személyét, aki a HFGY/BOB címet kiadja.

HUNGÁRIA DERBY GYŐZTES (HDGY) piros-fehér zsinór és kártya

A HDGY címért konkurálhat fajtánként és nemenként minden olyan kutya, amely a kiállítást megelőző naptári évben született és kitűnő minősítést kapott a fiatal, növendék, nyílt, munka vagy győztes osztályban.

FIATAL KLUBGYŐZTES

Minden évben egy alkalommal, az adott fajta részére a megrendezett klubkiállításon adható ki, nemenként, a fiatal osztályban kitűnő I. HPJ címet kapott kutya részére. A bírálati lapra a „Fiatal Klubgyőztes” cím mellé az évszámot minden esetben fel kell tüntetni.

KLUBGYŐZTES

Minden évben egy alkalommal, az adott fajta részére megrendezett klubkiállításon adható ki, nemenként a növendék-, nyílt-, munka- és champion osztályban kitűnő I. CAC címet kapott kutyák összevetését követően a bíró által legjobbnak tartott kutya részére.

A bírálati lapra minden esetben a cím mellé fel kell tüntetni az évszámot is.

TENYÉSZTÉSI NAGYDÍJ, TENYÉSZTÉSI DÍJ

Tenyésztési nagydíj I-II-III. fokozatát kizárólag nemzetközi CACIB kutyakiállításon lehet kiadni. A csoportok sorolását a tenyésztő által felvezetett egyedek homogenitása szabja meg.

Ha a nevezett kutyák nem a tenyésztő tulajdonában vannak, csak a tenyésztő írásos hozzájárulásával lehet a csoportot nevezni illetve a nevezést elfogadni.

Nevezési feltétel, hogy a tenyészcsoportban az egy tenyészetből származó legalább két különböző apától, vagy két különböző anyától származó, legalább három és maximum öt azonos fajtájú kutyával lehet indulni. A nevezésnek további feltétele, hogy a felvezetett kutyák az adott kiállításon legalább két kitűnő és egy nagyon jó minősítést kapjanak. A Tenyésztési Nagydíjra helyszíni nevezés lehetséges. Nem CACIB kiállításon ugyanezen feltételekkel lehet ezt a versenyt megrendezni, az elnyerhető címek: Tenyésztési Díj I-II-III. fokozata.

Kétnapos kiállításon mindkét napon megrendezhetők ezek a versenyek.

FAJTACSOPORTGYŐZTES (Best of Group, BOG)

Az nemzetközi kinológiai szervezet mindenkori előírásainak figyelembevételével a fajtacsoport beosztásnak megfelelően a fajtagyőztes kutyák vehetnek részt ebben a konkurenciában.

A vezetőbíró feladata felkérni a fajtacsoportot bíráló bírót, akinek a kiválasztásakor figyelemmel kell lenni a nemzetközi kinológiai szervezet bírói szabályzatában foglaltakra.

A fajtacsoportot bíráló bíró az első és második helyezett kutyát választja ki, akik a fajtacsoportgyőztes (BOG), illetve „reserve fajtacsoportgyőztes” (Res.BOG) címet kapják. Fenti címeket a kiállításon a bírálati lapra rá kell vezetni.

A NAP LEGSZEBB KUTYÁJA (Best of Day, BOD)

2 napos CACIB kiállítás esetén mindkét napon /ha nem BIS cím kerül kiadásra/ a vezető-bíró által előre felkért bíró választja ki a megjelent fajtacsoportgyőztes kutyák közül. Az első helyezett a „nap legszebb kutyája” címet kapja /BOD/, míg a második helyezett „reserve napgyőztes” /Res.BOD/ címet kapja. Mindkét eredményt az adott kiállításon rá kell vezetni a bírálati lapra.

A KIÁLLÍTÁS LEGSZEBB KUTYÁJA, BEST IN SHOW (BIS)

A vezetőbíró által előre felkért bíró választja ki a megjelent fajtacsoportgyőztes kutyák közül. Az első helyezett a „Kiállítás Legszebb Kutyája” címet kapja (BIS), míg a második helyezett a „Reserve Győztes” (Res.BIS) címet kapja. Mindkét eredményt az adott kiállításon rá kell vezetni a bírálati lapra.

EGYÉB VERSENYEK

Helyszíni nevezéssel:

„**Gyerek-kutyapár**” (9 évnél fiatalabb gyermekek részére).

„**Fiatal felvezetők - Junior Handlerek**” versenye két kategóriában (9 – 13 éves kor között és 14 - 17 éves kor között).

„**Utódcsoportok versenye**”: ahol egy kan és utódai, vagy egy szuka és utódai kerülnek bemutatásra.

„**Kutyapárok Versenye**”: ahol azonos fajtájú, azonos tulajdonban lévő két kutya versenyez.

A versenyekre minden esetben a fajtacsoportgyőztesek kiválasztása előtt kerül sor.

A CACIB kiállítások kivételével egyéb egyéni díjfelajánlásokra is sor kerülhet. Ezeket azonban a kiállítás reggelén a rendező szervezet elnöke köteles bejelenteni a vezetőbíróknak.

CHAMPION KIÁLLÍTÁS SPECIÁLIS SZABÁLYAI

Az évente egy alkalommal megrendezett Champion kiállításra nevezni az alábbi címek birtokában lehet:

-valamely ország Junior Championja,

-valamely ország Nemzeti Championja,

-nemzetközi Szépségchampion.

Ezen a kiállításon a kutyák nem kapnak részletes bírálati leírást. A Champion kiállításon a kutyák csak champion osztályba nevezhetők, koruktól függetlenül, nemenként.

A bíró sorolást végez és az első helyre sorolt kutya megkapja az adott év Championja címet.

A győztes kan és szuka összevetésével dönt a bíró arról, hogy melyik kutya kapja a Champion Kiállítás Fajtagyőztese (ChHFGY) címet.

KIÁLLÍTÁSON KÍVÜL ELNYERHETŐ CÍMEK

A következő címek kiadása nem a kiállításon történik, ezt a kutya tulajdonosának a megfelelő igazolások (bírálati lapok és CACIB visszaigazolás, munkateljesítmény igazolása) bemutatásával kell kérelmeznie a kinológiai szövetségnél:

HUNGÁRIA JUNIOR CHAMPION (HJCH): oklevél és kupa

Teljesítésének feltétele 9-18 hónapos kor között 3, Magyarországon az FCI által elismert szervezet által rendezett kiállításon kapott HPJ, amelyek közül egyet legalább nemzetközi vagy klubkiállításon kell elérni, két különböző bírótól. A Hungaria Junior Champion cím nem jogosít a champion osztályba történő nevezéshez, csak a Champion kiállításon.

HUNGÁRIA CHAMPION (HCH): oklevél és kupa

Munkavizsgára kötelezett fajták esetében: Három CAC cím, amelyet a kutya Magyarországon rendezett kiállításon növendék-, nyílt-, vagy munkaosztályban elért, két különböző bírótól. A három CAC cím közül egyet nemzetközi vagy klubkiállításon kell megszerezni. Az első és az utolsó CAC cím között egy év és egy napnak (366 nap) el kell telnie. Munkavizsga eredmény, amely a fajtára előírt munkavizsga teljesítését jelenti, az adott munkavizsgán elérhető maximális pontszám 75%-a.

Munkavizsgára nem kötelezett fajtáknál: Magyarországon rendezett kiállításon a növendék-, nyílt-, munkaosztályban elért négy CAC cím, melyek közül kettőt legalább nemzetközi CACIB, vagy klubkiállításon kell megszerezni, három különböző bírótól. Az első és az utolsó CAC cím között egy év és egy napnak (366 nap) el kell telnie.

HUNGÁRIA GRAND CHAMPION (HGCH): oklevél és kupa

A Hungaria Champion cím birtokában Magyarországon rendezett kiállításon a champion osztályban elért négy győztes cím, melyek közül egyszer a fajtagyőztes cím is megszerzésre került.

VETERÁN CHAMPION (VCH): oklevél és kupa

Magyarországon rendezett kiállításon veterán osztályban szerzett három CAC cím, amelyek közül legalább egyet nemzetközi CACIB kiállításon, vagy Klubkiállításon kell elérni, 2 különböző bírótól. A Veterán Champion cím nem jogosít a champion osztályba történő nevezéshez.

HUNGÁRIA SHOW CHAMPION (HSCH) : oklevél és kupa

Növendék, nyílt vagy Champion osztályban elért-6 db CAC cím, amelyek közül 3db-ot Magyarországon rendezett nemzetközi CACIB kiállításon, vagy hazai klubkiállításon, 3 db-ot Magyarországon rendezett országos CAC kiállításon kell elérni 3 különböző bírótól. Az első és utolsó cím között egy évnek el kell telnie.

E cím birtokában a kutya nevezhető bármely kiállításon Champion osztályba, illetve az évenként egy alkalommal megrendezett Champion Kiállításra is

NEMZETKÖZI SZÉPSÉG CHAMPIONÁTUS: Int.CH.de Beauté: oklevél

Munkavizsgára kötelezett fajták:

Két, a nemzetközi kinológiai szervezet által visszaigazolt CACIB cím, az első és az utolsó cím között egy év és egy napnak el kell telnie, két különböző bírótól két országból adta a címeket, illetve a fajtára előírt munkavizsga teljesítése a szükséges munkavizsgán elérhető maximális pontszám 75%-a.

Munkavizsgára nem kötelezett fajták:

Négy, a nemzetközi kinológiai szervezet által visszaigazolt CACIB cím, legalább három különböző országból. Az első és az utolsó CACIB között egy év és egy napnak el kell telnie és három különböző bírótól kell megszerezni a várományokat.

HUNGÁRIA KLUB CHAMPION : oklevél és kupa

Feltételei azonosak a Hungária Champion cím megszerzésével azzal a kitéttel, hogy az előírt négy CAC cím közül kettőt az AAPKK által rendezett klub- vagy speciál kiállításon, vagy az AAPKK által „tenyészet kiállításnak” kijelölt nemzeti vagy nemzetközi kiállításon kell megszerezni. A Hungária Klub Champion cím kiadását az Egyesületnél kell kérni.

ÓVÁSI BIZOTTSÁG

A bírói döntés ellen óvásnak helye nincs, a kapott minősítés, vagy a kiadott címek, illetve az esetlegesen ki nem adott győztes címek miatt óvást benyújtani, illetve elfogadni nem lehet.

Óvni kizárólag alaki hibák miatt lehetséges (pl. rossz osztályba sorolás) a bírálatot követő két órán belül, a nevezési díj kétszeresének befizetése mellett, írásbeli kérelemmel, amelyet az óvási bizottsághoz kell benyújtani.

Az óvási bizottság az óvás benyújtását követő egy órán belül dönt. Ha helyt ad az óvásnak, akkor a befizetett összeget vissza kell fizetni. Ha az óvás sikertelen volt, az óvási díj a rendező szervezetnél marad.

Az óvási bizottság három tagból áll, amelynek elnöke a kiállítás vezetőbírója, a másik két bírót tagnak a vezetőbíró kéri fel. Az óvásban érdekelt küllembíró nem lehet tagja a bizottságnak.

Az óvási bizottság tagjait a kiállítás katalógusában meg kell nevezni.

BÍRÓI TESTÜLET

Értelmezés

Bírói testület alatt a bírók sokaságát értjük. Vezetőjük a bírói referens, aki koordinálja a bírókat.

Egyesületi bírói képesítés feltételei:

- Középfokú iskolai végzettség
- Életkor: betöltött 25 év
- Minimum 1 FCI nyelv ismerete

- Legalább 3 éves egyesületi tagság
- Minimum 3 alom felnevelése
- Egyesület által szervezett tanfolyam sikeres elvégzése
- Elméleti vizsgák sikeres letétele
- Egyesület által kijelölt min. 2 különböző bírónál legalább 25 kutya sikeres bírálata

Bírói referens feladatai:

- Egyesület rendezvényeire bírók biztosítása
- Bíróképzés megszervezése
- Bírók minősítése
- Külföldi bírókkal kapcsolattartás
- Bírók Munkájának ellenőrzése

Bírók minősítése:

- Kezdő bíró: olyan kiállításokon bírálhat, melyeken CAC cím nem kerül kiadásra
- Nemzeti bíró: CAC cím kiadására jogosult
- Nemzetközi bíró: CACIB cím kiadására jogosult
- Csoportbíró: aki a csoportokon belül minden fajtát bírálhat
- All-round bíró: minden fajtát bírálhat
- A bírók jogait és kötelességeit a bírói szabályzat tartalmazza.

Bírói szabályzat

Az nemzetközi kiállítási bírói kategóriáinak definíciója:

Nemzetközi kiállítási bíró lehet: aki legalább 25 éves életkort elérte.

- a. A FAJTABÍRÓ olyan bíró, aki saját nemzeti szervezetétől engedélyt kapott arra, hogy egy vagy több fajtát bíráljon.
- b. A CSOPORTBÍRÓ olyan bíró, aki nemzeti szervezetétől engedélyt kapott arra, hogy az FCI-nomenklaturában meghatározott csoportok közül egy vagy több csoportot bíráljon.
- c. AZ ALL-ROUND BÍRÓ olyan bíró, aki nemzeti szervezetétől engedélyt kapott arra, hogy valamennyi, az FCI által elismert csoportot bírálja. Az All-round bíró jogosult arra, hogy a nemzetközi kiállításokon valamennyi, az FCI által elismert fajta kutyáit CACIB-ra javasolja.

Azoknak a bíróknak, akik nemzeti szervezetüktől bírói engedélyt kaptak, de öt éve vagy még hosszabb ideje nem bíráltak, egy kérelmet kell benyújtaniuk nemzeti szervezetüknek, hogy új gyakorlati vizsgát tegyenek le. A nemzeti szervezetnek, mielőtt ismét kiadná a bírói

engedélyt, meg kell győződnie arról, hogy ez a személy alkalmas-e a fajta vagy fajták bírálatára, melyekre egykor engedélyt kapott.

A nemzetközi bírójogi és kötelességei

1. Kötelességek

A bírónak mindig követniük kell az általuk bírált fajták FCI fajtastandardjainak előírásait. A bírónak tevékenységük gyakorlása közben mindig lelkiismeretesnek és figyelmesnek kell lenniük. Tiszteletben kell tartaniuk az etikai és a többi bíróval szembeni illendőség szokásos alapelveit.

Meghívások fogadása.

A. Ha egy bírójogi meghívást kap egy országán kívüli bírálatra, meg kell bizonyosodnia arról, hogy a kiállítás szervezése az adott ország Kennel Clubjának hatáskörébe tartozik.

B. Ha a kiállítást egy klub szervezi, a bírónak meg kell bizonyosodnia arról, hogy ezt a klubot hivatalosan elismeri az adott ország Kennel Clubja vagy annak szerződéses nemzeti szervezete.

C. Egy bírónak folyékonyan kell beszélnie az FCI négy nyelve közül legalább az egyiket (angol, francia, spanyol, német) Ha a bírójogi ezeket a feltételeket nem tudja teljesíteni, köteles tolmácsról gondoskodni.

A meghívások törlése

A. A bírónak mindig teljesítenie kell a már elvállalt bírálati kötelességeit, hacsak nyomós okok nem akadályozzák.

B. Ha a bírójogi egészségi okokból vagy más fontos okból az előre vállalt kötelezettségét nem tudja teljesíteni, a kiállítás szervezőjét telefon, fax, e-mail vagy távirat útján haladéktalanul értesítenie kell. A törlést írásban meg kell erősíteni.

C. A bírónak pontosan ott kell lennie a programban megjelölt időpontban, a kiállítást csak a rábízott feladatok teljes mértékű teljesítése után hagyhatja el.

Viselkedés

Egy nemzetközi bírójogi viselkedésének, függetlenül attól, hogy tevékenységét gyakorolja-e, vagy magánéletében, kifogástalannak és makulátlannak kell lennie.

Ezért:

-egy bírójogi egy másik bírójogi tevékenységét nem kritizálhatja igazságtalanul a nyilvánosság előtt.

-A bírójogi tevékenység befejezése előtt tilos számára a katalógusba való betekintés

-Nem bírálhat olyan kutyát, melynek a kiállítás napját megelőző hat hónapban tulajdonosa, társtulajdonosa, kiképzője, vezetője, tartója vagy ápolója, eladója vagy privát közvetítője volt. Ez a bíróval egy háztartásban élő személyekre és a bíró partnereire is vonatkozik.

-Egy bíró a kiállítás előtt nem lakhat olyan kiállítónál vagy annak költségére, akinek a kutyáit bírálnia kell.

-A ringben korrekt módon kell viselkednie és minden kutyát becsmélés nélkül kell bírálnia. Egyszerűen és az általa végzendő feladathoz illően kell öltöznie és mindig korrektnek és udvariasnak kell lennie.

-A kiállítási ringben a bírálat közben mellőznie kell a dohányzást.

-Egy bíró semmi esetre sem ajánlkozhat bírálatra szóló meghívások érdekében.

Jogok

a. A bírónak előre tájékozódnia kell azokról a fajtákról, melyek bírálatára kijelölték. A rendező feladata, hogy ezeket az információkat a bírónak előre írásban megküldje.

b. A bíró a kiállítások rendezőivel privát megállapodásokat köthet, melyek a rendezők fentebb felsorolt kötelelességeitől eltérőek lehetnek. Ha azonban nem kötöttek ilyen privát megállapodásokat, elvárható, hogy a fentebb felsorolt kötelezettségeket betartsák. A bírók igényeit, akiknek a saját országukon kívül nemzetközi kiállításokra kell utazniuk, a következőképpen szabályozzuk:

a. A kiállítás szervezőinek saját költségükre gondoskodniuk kell a bírókról, attól a perctől kezdve, hogy megérkezett az országba, ahol bírálni fog, elutazásának pillanatáig.

b. A bírónak minden esetben első osztályú szállást és ellátást kell juttatni, az útiköltség szabályozásaira az FCI erre vonatkozó külön rendelkezését kell alkalmazni.

c. A bíró felmerülő összes normális útiköltségét megérkezésekor azonnal meg kell téríteni, illetve egy korábbi megállapodással összhangban előre ki kell egyenlíteni.

d. A kiállítás szervezőinek legalább egy ringsegédet kell rendelkezésre bocsátaniuk, aki a ringben a bíró mellett áll. Ennek a segédnek meg kell értetnie magát a bíróval, egy bíró által megkövetelt nyelven.

Ajánlatos a pénzügyi megállapodásokat előre, mégpedig egy írásos szerződés, vagy a bíró és a kiállítás szervezői között megkötött megállapodás formájában rögzítsék, melyet mindkét félnek tiszteletben kell tartania. A bírókat terhelő költségekre vonatkozó megállapodások azon nemzeti szervezetek mindenkor rögzített elszámolási módozataitól függenek, ahol a kiállítás megrendezésre kerül.

Eljárás

A nemzetközi kiállításokon a kutyák értékelésénél minden országban mindig azonos kritérium szerint kell eljárni.

Ennél fogva:

1. Ha a bíró abban a helyzetben van, hogy óránként kb. 20 kutyát tud bírálni, naponta legfeljebb 80 kutyáig, akkor a nemzeti szervezet részéről minden kutyáról külön leíró bírálatot kell adni. A bírónak naponta maximum 150 kutyát kell bírálnia, amennyiben nem kérnek ilyen leírást. Amennyiben 80 kutyát jelölnek ki jelentési kötelezettséggel, vagy 150-et jelentési kötelezettség nélkül, a bírót megfelelően tájékoztatni kell és beleegyezését kell kérni: kész-e arra, hogy ennyi kutyát bíráljon.
2. A küllembírónak minden kutya bírálatát, akár álló helyzetben, akár mozgásban mindig azonos rendszer szerint kell elvégeznie. Mozgásban különösen a korrekt futásra, a fajtára jellemző, megfelelő mozgásra kell ügyelnie.
3. A bírálatnál minden bírónak lehet saját rendszertana, amely egy másik bíró rutinjától eltérő lehet. A kivitelezés is változhat, a bírált fajtára, a nevezések számára, az időjárásra és más feltételekre való tekintettel.
4. A bírónak a ringjükben mindig ellenőrzést kell tartaniuk. Elvárható tőlük a KIÁLLÍTÁSI SZABÁLYZAT tökéletes ismerete.
5. A lehető legjobban tájékozottnak kell lenniük a kizáró hibákkal, illetve a fajta standardben mutatkozó hiányosságokkal kapcsolatban. A hozzárendelésnél azon ország alkalmazandó eljárásait kell követni, ahol a kiállítás megrendezésre kerül és ezzel kapcsolatban meg kell kérdezni a rendezőket vagy a kiállítás vezetőit.
6. A bíró a főnök a ringben, amelyet vezet és minden csak az Ő beleegyezésével történhet.
7. A bírónak a kiállítókkal szemben udvariasnak és előzékenynek kell lenniük és mindenkire egyforma figyelmet kell fordítaniuk.
8. Ha egy bíró egy osztály felvezetett kutyáinak végleges helyezéseire vonatkozó döntését meghozta, ezt világosan és érthetően közölnie kell a kiállítókkal.
9. A bírónak szigorúan tartaniuk kell magukat az időelőírásokhoz, melyeket előre juttattak számukra a bírálataikhoz. A kiállítókkal és a segédekkel folytatott megbeszéléseket minimumra kell korlátozni.
10. A bírónak mindig biztosítania kell, hogy minden osztály mindegyik kutyája egyénileg és azonos módon mozoghasson. Ha a ring túl kicsi, a nagy osztályokat fel kell osztania oly módon, hogy a mozgáshoz több hely álljon rendelkezésre.
11. A későn jövők számára és a kutyavezetők cseréjéhez a bírónak mindig megfelelő engedélyt kell adnia, miközben be kell tartani azon ország rendelkezéseit, ahol a kiállítás megrendezésre kerül.
12. A kistermetű kutyák álló helyzetben való bírálatát alapvetően egy asztalon kell elvégezni, ezt a rendezőknek kell rendelkezésre bocsátaniuk.
13. A bírónak a kutya formai értékére és helyezésére vonatkozó döntése végleges és megkérdőjelezhetetlen.
14. Ezért, miután egy osztályt bíráltak, a kutyának a bíró által a kiállítókkal világosan közölt értékelését már nem lehet megváltoztatni és a helyezést sem.

AZ ANGOL ÉS AUSZTRÁL PÁSZTORKUTYA KLUB EGYESÜLET SZERVEZETI- ÉS MŰKÖDÉSI SZABÁLYZATA

ELNÖK

Működését az alapszabály tartalmazza

TÖRZSKÖNYVEZÉSI VEZETŐ

A törzskönyvezési vezetőt az Angol és Ausztrál Pásztorkutya Klub Egyesület vezetősége választja, az Elnök irányítja és felügyeli, elszámolással is az elnök felé tartozik.

Feladatai:

- felelős a törzskönyvön szereplő adatok valóságáért
- elszámolással tartozik a vezetőség felé, gondoskodik a törzskönyvezési szabályzat betartásáról.
- a törzskönyvezés egységes végrehajtása,
- tenyészszelelék szervezése,
- tenyészszelelék adatok gyűjtése, feldolgozása,
- információs rendszer működtetése
- a tagok törzskönyvezéssel kapcsolatos adatszolgáltatásának koordinálása.

Tevékenységét az elnök felügyeli.

GAZDASÁGI FELELŐS:

Felügyeli az Egyesület pénztárát, kezeli a szervezet rendelkezésére álló pénzeszközöket, elkészíti a szervezet pénzügyi helyzetéről szóló jelentéseket.

KIÁLLÍTÁSI- ÉS RENDEZVÉNYSZERVEZŐ

A kiállítási- és rendezvényszervező az Egyesület elnökének tartozik elszámolással. Megbízását az elnöktől kapja.

Feladata:

- a tenyésztésvezető által rendezett és vezetett tanfolyamok, továbbképzések teljes körű szervezése,
- kiállítások szervezése

- munka vizsgák, versenyek és ezekre felkészítő tanfolyamok szervezése
- PR tevékenység

TENYÉSZTÉSVEZETŐ

Feladata az Angol és Ausztrál Pászorkutya Klub Egyesület Tenyésztési Szabályzatának szigorú, következetes betartatása, az abban részletezett feladatok elvégzése. Kapcsolattartás a tenyésztési felügyelőkkal, rendszeres tájékoztatás az egyesület vezetése felé. A tenyészszemléken való részvétel. Szakmai továbbképzések koordinálása.

TENYÉSZTÉSI FELÜGYELŐ

A tenyésztési felügyelőket az Egyesület elnöke és tenyésztésvezetője választja a jelentkező egyesületi tagok közül.

Alapvető feltételek:

- Legalább 1 almot már felnevelt,
- Legalább 1 almot a tenyésztésvezetővel vagy megbízottjával közösen átvegyen.

Feladata:

- A tenyészhely engedélyezése előtt a kennel első megtekintése.
- Az Egyesület megalakulása előtt már működő kennelek esetében, az ezt követően bejelentett első alom ellenőrzésekor a kennelek megtekintését el kell végeznie,
- A kennelben látottak, észrevételek jelentése írásban a tenyésztés vezető felé,
- A kennel dokumentumok ellenőrzése,
- A tenyésztésvezető által kijelölt kennel, alom szűrőpróbaszerű ellenőrzése,
- A kölykök ellenőrzése
- A tenyésztési felügyelő köteles minden olyan esetet vagy állapotot írásban jelenteni a tenyésztésvezetőnek, ami nem felel meg az Egyesület tenyésztési szabályzatában leírt szabályoknak, rendelkezéseknek,
- Amennyiben a tenyésztési felügyelőnél alom született, akkor a nála született almot, minden esetben egy másik tenyésztési felügyelőnek kell megtekintenie,

-A tenyésztési felügyelő köteles részt venni a tenyésztésvezető által szervezett és előírt továbbképzésen.

ASSZISZTENS: Az AAPKK Egyesület szükség esetén asszisztenst foglalkoztat

Feladatai:

-A beérkező iratok iktatása, rendszerezése és továbbítása az elnök, a tenyésztési vezető vagy a törzskönyvezési vezető részére.

-Adminisztrációs munkák elvégzése, adatok számítógépes rögzítése amellyel az elnök vagy a tenyésztési vezető megbízza.

ÁLLATVÉDELEM

Az FCI tagországok körében mutatkozó igény alapján az FCI 1996.június 4-én Bécsben megtárgyalta a kutyakereskedelem kérdését, ahol az alábbi döntés született:

Az FCI elnöksége felszólítja tagállamait, hogy tenyésztőinek tiltsa meg, hogy kutyáikat és kölykeiket kereskedőknek vagy állatkereskedéseknek adják el.

Az AAPKK Egyesület csatlakozva ezen elvekhez megtiltja tagjainak, hogy kutyáikat, illetve azok kölykeit kereskedőnek vagy állatkereskedésnek adják el. Amennyiben az Egyesület tenyésztőjéről bebizonyosodik, hogy megszegi a tiltást, az Egyesület visszavonja tenyésztői engedélyét és kizárja tagjai sorából.

Az AAPKK Egyesület kapcsolatot tart az egyesülethez tartozó fajták mentését végző fajtamentő szervezetekkel. Munkájukat a tagok önkéntes karitatív munkájával, jótékonyági rendezvények szervezésével úgy anyagilag, mint tevőlegesen segíti.

Az AAPKK Egyesület betartja és tagjaival betartatja az Állatvédelmi törvény hatályos jogszabályait.

A módosított tenyésztési program beleértve a tenyésztési szabályzatot is a jóváhagyást követő napon lép hatályba.

Budapest, 2013. november 23.